

ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
บงกช ประทีปช่วง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

8.3

สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

[illegible]

บงกช ประทีปช่วง

พฤษภาคม 2547

บงกช ประทีปช่วง. (2547), ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคุ, อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมวรพงษ์

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน 2) เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 – 4 และนักศึกษาปริญญาตรีต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งหมด 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบที ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว และ การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร สรุปว่า นักศึกษามีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและจำแนกตามสถาบันมีทักษะดี

2. การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ โดยรวมมีทักษะไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย ที่นักศึกษามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษามีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูงมีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกับนักศึกษามีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง และนักศึกษามีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ ส่วนกลุ่มอื่นไม่พบความแตกต่าง

STUDENTS' PERCEPTION ON THAI MUSIC EDUCATION PROGRAM
AT RAJABHAT INSTITUTES IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
BONGKOT PRATEEPCHUANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education degree in Higher Education
At Srinakharinwirot University
May 2004

Bongkot Prateepchuang. (2004). *Students' Perception on Thai Music Education Program at Rajabhat Institutes in Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Jaruwan Skulkhu, Dr. Suwaporn Tungsomworapongs.

The purposes of this study were to investigate the students' perception on Thai music education program at Rajabhat Institutes in Bangkok and to compare the students' perception on Thai music education program at Rajabhat Institutes in Bangkok according to their gender, educational level, major field of study, grade point average, Thai musical environment, and motivation to study Thai music. The sample consisted of 146 students from Thai music education program from four Rajabhat Institutes located in Bangkok. The instrument used in collecting data was a Likert-Type five-point rating scale questionnaire. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation, and one way analysis of variance.

The results revealed that :

1. Most Rajabhat students had high positive opinions on Thai musical education programs. When analyzed by demographic variables, it was found that each subgroup also showed highly positive attitudes toward Thai musical education programs.
2. There was no significant difference found among different gender, education level, major fields of study, grade point average, and motivation to study Thai music. However, students with high Thai musical environment showed higher positive attitudes toward Thai musical education program than those with moderate and lower Thai musical environment.

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
งบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547
ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

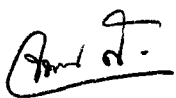
ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

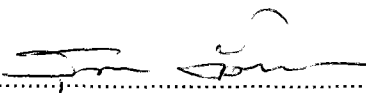
ของ
นางสาวบงกช ประทีปช่วง

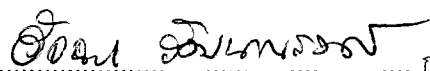
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

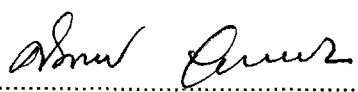

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคุ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ศันสนีย์ จะสุวรรณ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกุลคู ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำ ในการทำวิจัย ด้วยดีตลอดมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์ และอาจารย์ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ กรรมการสอบเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา อาจารย์เดชน์ คงอิม อาจารย์สายสุรีย์ หะหวัง อาจารย์ศันสนีย์ จะสุวรรณ์ และรองศาสตราจารย์จันทร์พร นวลแพ่ง ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ทรงคุณค่ายิ่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามในการทำปริญญานิพนธ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในภาควิชาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณคณะครู และผู้บริหารโรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) ที่มีส่วนช่วยให้การทำปริญญานิพนธ์มีอุปสรรคน้อยลง

ขอขอบคุณอาจารย์ และบุคลากรในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครทุกๆ ท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนักศึกษา ในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครทุกคนที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นการบูชา พระคุณ บิดา มารดา คุณย่า คุณอา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

บงกช ประทีปช่วง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	สมมุติฐานในการวิจัย	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	การศึกษาดนตรี.....	10
	ความหมายและความสำคัญของการศึกษาดนตรี.....	10
	สาระดนตรี.....	12
	การเรียนการสอนดนตรี.....	15
	การจัดกิจกรรมดนตรีในระดับอุดมศึกษา.....	16
	ดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน.....	18
	การศึกษาวิชาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา.....	19
	โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันราชภัฏ	22
	หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา	23
	จุดประสงค์การเรียนโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	25
	โครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา.....	26
	ตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนดนตรีไทย.....	27
	เพศ.....	27
	ชั้นปี.....	28
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	28
	แรงจูงใจในการเข้าศึกษา.....	28

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
ความมุ่งหมายของการวิจัย	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ	71
ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	71
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	83
ภาคผนวก ข หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม	85
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ประวัติย่อผู้วิจัย	99

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชา การศึกษา.....	25
2	หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตวิชาเอกดนตรีไทย.....	26
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร	30
4	จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	36
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อ	38
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน	40
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	43
8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามชั้นปี.....	45
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาเอก	48
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	50
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย.....	53

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษา ต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ	56
13 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ.....	59
14 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามชั้นปี.....	59
15 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาเอก	60
16 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	60
17 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย.....	61
18 การทดสอบความแตกต่างของทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย.....	61
19 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ	62

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิสาขาความรู้ทางศิลปะ	11
2 แผนภูมิแขนงต่างๆ ของศิลปะ	11
2 แผนภูมิโครงสร้างสาระดนตรี	15
3 แผนภูมิกระบวนการเรียนรู้ทางดนตรี	17

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✓ วัฒนธรรมไทยเป็นวิถีชีวิตของคนไทยที่ได้รับรากฐานจากการสร้างสมความรุ่งเรืองของวิถีชีวิตตั้งแต่บรรพบุรุษที่ช่วยชี้นำแนวทางให้แก่คนรุ่นปัจจุบัน วัฒนธรรมมีวิวัฒนาการมาจากรากฐานของปรัชญา ความเชื่อค่านิยม สถาบัน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ หรือแม้แต่กระบวนการเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆ จัดเป็นพลังจากการสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของศิลปวัฒนธรรมของชาติ ที่บัญญัติไว้หลายมาตราด้วยกัน เช่น มาตรา 81 ที่กล่าวถึงทางภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนการค้นคว้า วิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวินาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ หรือ มาตรา 289 ที่กล่าวถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าศิลปวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองของชาติดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดชฯ ในพระราชพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2537 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ ว่า "งานด้านการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป ทุกคนจึงต้องทำความเข้าใจในความสำคัญข้อนี้ให้ถ่องแท้ และต้องสำนึกตระหนักในหน้าที่ ความผูกพัน ความรับผิดชอบอันมีอยู่ต่อบ้านเมืองและสังคม แล้วพร้อมกันปฏิบัติงานของตนด้วยความตั้งใจ จริงจังและพากเพียรเพื่อให้บังเกิดผล เป็นประโยชน์ เป็นความเจริญแก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง" (สำนักบรรณสารการพัฒนา. 2539 : 306) ✓

✗ สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อสังคม และประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ภารกิจที่สำคัญของของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปนั้น คือ การสอนวิชาการและวิชาชีพ (การผลิตบุคลากร) การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ด้วยเหตุที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่ผลิตเยาวชนและบุคคลทั่วไปให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ เยาวชนและบุคคลที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ โดยเฉพาะเยาวชนที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านบุคลิกภาพร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจที่ดั่งงาม คุณลักษณะดังกล่าว

จะเกิดขึ้นได้นั้น สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริม และพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษามีการพัฒนาทางบุคลิกภาพ และความสามารถด้านสติปัญญาควบคู่กันไป เป็นการเตรียมบุคคลให้เป็นบัณฑิตที่ดี มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ที่เน้นการศึกษาเพื่อการพัฒนาคน เพื่อไปพัฒนาประเทศ

ดังนั้นในด้านการจัดการศึกษาจำเป็นต้องมีที่สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษา ควรมีบทบาทสำคัญในการจรรโลงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นหนึ่งในภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง ประกอบ คุณปรีดิ์ (2536 : 1) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษานั้น เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ของประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับบทบาทเพื่อให้ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิชาการ และบุคลากรในองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตที่จะมาถึง สถาบันระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องอนุรักษ์สิ่งที่ดีงามต่าง ๆ ในสังคม ประกอบกับการชี้นำสังคมมิให้เสื่อมทรามด้วย

สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันการอุดมศึกษาที่ได้พัฒนาการมาจากโรงเรียนฝึกหัดครู เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2435 ซึ่งทำหน้าที่ผลิตครูให้มีวิทยฐานะครู ให้มีวุฒิทางครู ต่อมาปี พ.ศ. 2518 มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู กำหนดหน้าที่ 5 ประการ คือ ผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ค้นคว้าศึกษาวิจัย ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ทำนุ บำรุงส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ต่อมาปี พ.ศ. 2527 ได้เปิดสอนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2535 จึงได้รับพระราชทานนามจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “สถาบันราชภัฏ” แทน “วิทยาลัยครู” (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2545) ในปัจจุบันสถาบันราชภัฏเป็นหน่วยงานหนึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู (ราชกิจจานุเบกษา. 2538 : 2) ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันราชภัฏทั้งสิ้น 41 แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย ซึ่งในแต่ละแห่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ หรือวัฒนธรรมในสังคมหรือชุมชนที่สถาบันของตนเองตั้งอยู่ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏในการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยตรง เช่น สถาบันราชภัฏภูเก็ต ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของสถาบันขึ้น เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนในดำรงอยู่ หรือจากข้อมูลการปฏิรูปการศึกษาของสถาบันราชภัฏ ปี พ.ศ. 2544 – 2545 (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2545) สถาบันราชภัฏสกลนคร ได้กำหนดการศึกษารายวิชา วัฒนธรรมแห่งสกลนครเป็นรายวิชาบังคับให้นักศึกษาได้เรียน เพื่อให้นักศึกษาตระหนักและทราบซึ่ง

ในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน หรือจัดทำโครงการต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับ การทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ จัดตั้งโครงการเสวนาทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นสกลนคร โครงการอนุรักษ์เผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านสกลนครและศึกษาดูงาน โครงการนำเสนอข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่ระบบ Internet ปี 2544 เป็นต้น สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม ได้กำหนดนโยบายอันเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไว้ดังนี้ ร่วมจัด กิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การถวายเทียนจำนำพรรษา งานแข่งขันเรือยาว ประเพณี งานนเรศวรมหาราช หรือการจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมให้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคน การบูรณาการศาสนาและวัฒนธรรมเข้าด้วยกันในการจัดประสบการณ์วิชาชีพให้กับ นักศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้กำหนดนโยบายการเผยแพร่งานด้านวัฒนธรรมกับชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ อาทิ ส่งโคมแขวนเข้าประกวด ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดพระราม 9 จัดนิทรรศการวันสำคัญต่างๆ เผยแพร่นาฏศิลป์ดนตรีไทย ณ ประเทศกรีซ หรืองานวิจัยเรื่องศึกษา ชุมชนโดยรอบสถาบันของตนในด้านศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตในแง่มุมต่างๆ (ด้านความเชื่อ ศาสนา) ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศจากงานราชภัฏวิจัย พ.ศ. 2544 เป็นต้น

จะเห็นว่าสถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมดังที่กล่าว ข้างต้น นอกจากนี้สถาบันราชภัฏยังจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องศิลปวัฒนธรรม คือ การจัด หลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม อันได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา พระพุทธศาสนา ดนตรีศึกษา นาฏศิลป์ ศิลปหัตถกรรม ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้คนไทยตระหนักถึง ความเป็นชาติไทย ความเป็นไท และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ ในวงการศึกษาก็เกิดสถาบัน การเรียนการสอนดนตรีไทยภาครัฐหลายแห่ง ทำการสอน การศึกษาวิจัย การประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านดนตรีเกิดปัญญาทางดนตรีและผลิตบุคลากรทางดนตรีมารับใช้สังคม หลากหลายระดับ (อานันท์ นาคคง. 2540 : 9) การเรียนการสอนดนตรีไทยในสถาบันราชภัฏเป็น ทางเลือกหนึ่งในการเรียนสายอาชีพในระดับอุดมศึกษานอกเหนือจากมหาวิทยาลัยของรัฐ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ฯลฯ ซึ่งลักษณะสำคัญประการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนในวิชาดนตรีไทย ยังมีส่วนสำคัญในการสร้างเสริม จรรโลง และกล่อมเกล่าจิตใจของเยาวชนในเป็นบัณฑิตที่พร้อมด้วย การพัฒนาในทุกๆ ด้านอันได้แก่ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญ ในการพัฒนาประเทศต่อไป การเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ของสถาบันราชภัฏนั้น ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือแม้แต่สิ่งแวดล้อมก่อนที่จะเข้ามาศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษา อันส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและไม่ดีในการเรียนวิชาชีพนั้นๆ

ในปัจจุบันการศึกษาวิชาชีพดนตรีไทยในสถาบันราชภัฏยังอยู่ในวงจำกัด มีสถาบันราชภัฏ เพียง 31 แห่งที่เปิดสอนโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ดนตรีไทย เช่น สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และ สถาบันราชภัฏพระนคร ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ในปัจจุบันนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาโปรแกรม วิชาดนตรีศึกษา วิชาเอกดนตรีไทย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนดนตรีไทย กล่าวคือ นักศึกษามี ความคิดว่าการเรียนดนตรีไทยเป็นวิชาที่ง่าย ใครๆ ก็สามารถเรียนได้ จึงทำให้นักศึกษาที่เข้ามา เรียนมีผลการเรียนด้านดนตรีต่ำ ทั้งนี้เพราะขาดความรู้พื้นฐาน ทักษะ ความพร้อม และ ใจรักในด้านการเรียนดนตรีไทย (ประสาน บริบูรณ์างกูร, มณฑา กิมทอง, 2545 : สัมภาษณ์) นอกจากนี้ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทยสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยากล่าวว่า นักศึกษา ที่เข้ามาศึกษาในสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ นักศึกษาที่มีความตั้งใจที่จะเข้ามาศึกษาที่สถาบันแห่งนี้โดยตรง และนักศึกษาที่สอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ของรัฐ (สอบเอ็นทรานซ์) ไม่ติด จึงเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาด้วยความ ตั้งใจมีทักษะ และรักในวิชาชีพนี้ จะทำให้มีผลทางการเรียนดี ส่วนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาด้วย เหตุผลที่สอบเอ็นทรานซ์ไม่ติด จะมีผลการเรียนต่ำ เพราะนักศึกษาไม่มีใจรักในวิชาชีพ ไม่มีความ ตั้งใจที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏและเข้าศึกษาในด้านดนตรีไทย และนักศึกษาบางส่วนขาด ทักษะทางด้านดนตรีไทย (รังสรรค์ บัวทอง, 2545 : สัมภาษณ์) และจากการสัมภาษณ์นักศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิชาเอกхим (เครื่องสายไทย) ชั้นปีที่ 1 กล่าวว่า สาเหตุที่เข้ามา ศึกษาในสถาบันราชภัฏเพราะสอบเอ็นทรานซ์ไม่ติด เมื่อเข้าสอบในสถาบันราชภัฏก็เลือกเรียนสาขา อื่น เลือกดนตรีไทยไว้อันดับสุดท้าย แต่สอบติดในสาขาดนตรีไทยจึงต้องเรียน เรียนอะไรก็ได้ให้จบ ปริญญา (กรรณิการ์ สอนงาย, 2545 : สัมภาษณ์) สอดคล้องกับ นักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา วิชาเอกซอฮู้ (เครื่องสายไทย) ชั้นปีที่ 1 กล่าวว่า เหตุที่เข้ามาศึกษาด้านดนตรีไทยใน สถาบันราชภัฏ เพราะสอบสาขาวิชาอื่นไม่ติด แต่สอบติดดนตรีไทยและคิดว่าดนตรีไทยเป็นวิชาที่ ง่ายจึงเข้ามาเรียน และถ้ามีโอกาสใหม่ในปีการศึกษาหน้าจะลองไปสอบใหม่อีกครั้ง (สุพัตรา เสงจันทร์, 2545 : สัมภาษณ์) อีกประเด็นหนึ่งที่พบในปัจจุบันก็คือ ความนิยมในดนตรีไทยมีการ เปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย เนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และ การศึกษา ซึ่งค่านิยมของสังคมไทยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ดนตรีไทยเป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญอะไร ถ้านำไปเปรียบเทียบกับความรู้ด้านอื่นๆ เช่น ความรู้ด้านการแพทย์ หรือด้านอักษรศาสตร์ วิชาดนตรี ไทยเป็นเพียงงานอดิเรกไม่ใช่วิชาหลัก ไม่สามารถนับรวมเข้าไปในแวดวงวิชาการได้ พ่อแม่ ผู้ปกครองจำนวนมาก ไม่สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนดนตรีไทย เพราะเชื่อว่าวิชาดนตรีไทยไม่มี แก่นสาร จึงไม่มีความจำเป็นในการศึกษาหาความรู้ ไม่สามารถที่จะนำไปทำมาหากินเลี้ยงชีพได้ จน เกิดเป็นทัศนคติในทางลบกับวัฒนธรรมแขนงนี้ว่า ศิลปะการแสดงนั้นเป็นเรื่องของชนชั้นต่ำ เป็น เรื่องไม่ดี ไม่ควรจดจำเรียนรู้ ไม่ควรสืบทอด เป็นความรู้อันน่ารังเกียจ ผู้ที่ศึกษาวิชาดนตรีไทยเป็น คนที่หัวไม่ดี เรียนไม่เก่ง ผู้เรียนสามารถเรียนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ง่ายถ้าเลือกเรียน ดนตรีไทย (อานันท์ นาคคง, 2540 : 10 – 11)

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย

โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการ

พิจารณาส่งเสริมให้มีการคัดเลือกนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อทางด้านดนตรีไทยในสถาบันราชภัฏ

ที่มีความชอบ มีใจรักทางด้านดนตรีไทย หรือส่งเสริมจัดกิจกรรมและการศึกษาโปรแกรมวิชาดนตรี

ศึกษา วิชาเอกดนตรีไทยในสถาบันราชภัฏอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์

ต่อผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ในการกำหนดนโยบายการวางแผนงานในด้านต่างๆ ภายในสถาบัน

ราชภัฏ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันราชภัฏในการผลิตบุคลากรทางสายอาชีพครู ซึ่ง

สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทยสู่

สาธารณชน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อผู้บริหารของสถาบัน
ราชภัฏในการพิจารณาส่งเสริมให้มีการคัดเลือกนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อทางด้านดนตรีไทยใน
สถาบันราชภัฏ รวมทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทย และพัฒนาการจัด
การเรียนการสอนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันราชภัฏต่างๆ ในอนาคต
นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรี
ศึกษา ให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2-4 และ
ปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 1-2 ของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครที่เรียนวิชาเอกดนตรีไทย
โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา (วุฒิการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต) จาก 4 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และสถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 146 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ แบ่งเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 สถาบัน แบ่งเป็น

1.2.1 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา

1.2.2 สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

1.2.3 สถาบันราชภัฏพระนคร

1.2.4 สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 ชั้นปี แบ่งเป็น

1.3.1 ชั้นปีที่ 2

1.3.2 ชั้นปีที่ 3 และปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 1

1.3.3 ชั้นปีที่ 4 และปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 2

1.4 วิชาเอก แบ่งเป็น

1.4.1 เครื่องสาย

1.4.2 ปี่พาทย์

1.4.3 คีตศิลป์

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

1.5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

1.5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

1.6 สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย แบ่งเป็น

1.6.1 มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง

1.6.2 มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง

1.6.3 สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ

1.7 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ แบ่งเป็น

- 1.7.1 ความมุ่งมั่นในการเรียนและอาชีพ
- 1.7.2 ด้านลักษณะของสถาบัน
- 1.7.3 การสนับสนุนจากบุคคลอื่น
- 1.7.4 เหตุผลส่วนตัว

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ทักษะ

หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นไปได้ทั้งในรูปธรรมและนามธรรม หรือเป็นไปได้ทั้งทางที่ชอบหรือไม่ชอบ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันราชภัฏต่อการเรียนดนตรีไทย โดยแสดงออกได้ในหลายทาง ได้แก่ ทักษะเชิงบวก เป็นลักษณะความพึงพอใจ ชอบ ยอมรับ ทักษะเชิงลบ เป็นลักษณะการแสดงออกในทางตรงข้าม กล่าวคือจะแสดงออกในลักษณะไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ส่วนทักษะปานกลาง เป็นลักษณะการแสดงออกในทางไม่แน่ใจว่าพึงพอใจ ชอบ ยอมรับ หรือไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ

2. การเรียนดนตรีไทย

หมายถึง การศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม แขนงดนตรีไทย ทั้งในภาคทฤษฎี และปฏิบัติ ในสาขาเป่าพาทย์ เครื่องสาย และคีตศิลป์ โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

3. นักศึกษา

หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 – 4 และปริญญาตรีต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏพระนคร และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

4. สถาบันราชภัฏ

หมายถึง สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ที่เปิดหลักสูตรเกี่ยวข้องกับ โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา (วุฒิการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต) วิชาเอกดนตรีไทย ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏพระนคร และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในการเรียน โดยถือจากคะแนนเฉลี่ยสะสมนับตั้งแต่ภาคเรียนแรกศึกษาจนถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.49 ลงมา

6. สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย

หมายถึง การสัมผัส หรือฟังดนตรีไทย เพลงไทยเดิม หรือการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว หรือโอกาสในการศึกษาดนตรีไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตลอดจนความนิยม ความสนใจของบุคคลในครอบครัว หรือบุคคลแวดล้อมในท้องถิ่นที่นักศึกษาอาศัยอยู่ จัดเป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาได้สัมผัสไว้ก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

6.1 กลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง หมายถึง นักศึกษาที่ทำคะแนนในแบบสอบถามวัดสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 67 ขึ้นไป

6.2 กลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง หมายถึง นักศึกษาที่ทำคะแนนในแบบสอบถามวัดสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยได้คะแนนระหว่างร้อยละ 34 – 66

6.3 กลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ หมายถึง นักศึกษาที่ทำคะแนนในแบบสอบถามวัดสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 33 ลงมา

7. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

หมายถึง เหตุจูงใจที่ชักนำให้ผู้จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครของนักศึกษา ในด้านต่างๆ คือ ความมุ่งหวังในการเรียนและอาชีพ ด้านลักษณะของสถาบัน การสนับสนุนจากบุคคลอื่น และเหตุผลส่วนตัว

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเกี่ยวกับทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้จัดลำดับสาระดังนี้ คือ การศึกษาดนตรี ดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน การศึกษาวิชาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันราชภัฏ และตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนดนตรีไทย

การศึกษาดนตรี

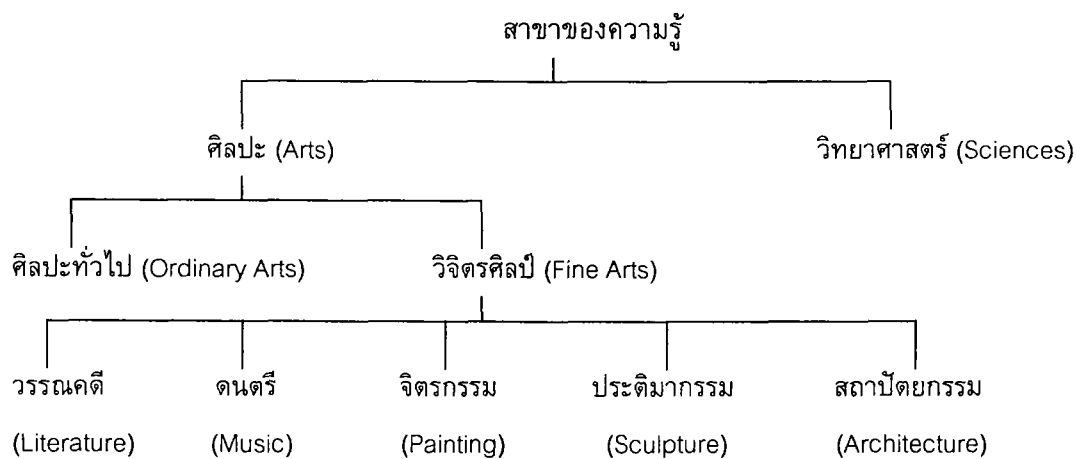
ความหมายและความสำคัญของการศึกษาดนตรี

การศึกษาในปัจจุบันจะพบว่ามี ความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน เป็น 2 กลุ่มวิชาใหญ่ คือ กลุ่มวิชาที่ศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ (Sciences) และกลุ่มวิชาที่ศึกษาทางด้านศิลปะ (Arts) ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นความรู้ที่ได้จากการสังเกต และค้นคว้าจากการประจักษ์ทางธรรมชาติ แล้วจัดเข้าเป็นระเบียบ โดยอ้างอิงจากหลักฐานและเหตุผล ส่วนนั้น เป็นความรู้หรืองานอันเกิดจากความพรากเพียรของมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามด้วยมือ และความคิดเพื่อสร้างสรรค์ (พนธ์ศักดิ์ พลสารมย์, 2532 : 8) ส่วนวิชาดนตรีนั้น มีนักวิชาการดนตรีไทยได้จัดประเภทของวิชาดนตรีไว้ต่างกัันดังนี้

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี (2530 : 1) กล่าวว่า วิชาดนตรีจัดอยู่ในกลุ่มวิชาทางด้านศิลปะ และอยู่ในกลุ่มงานที่ เรียกว่า วิจิตรศิลป์ (Fine Arts) ซึ่งประกอบ 5 สาขาวิชา ได้แก่

- 1) วรรณคดี (Literature)
- 2) ดนตรี (Music)
- 3) จิตรกรรม (Painting)
- 4) ประติมากรรม (Sculpture)
- 5) สถาปัตยกรรม (Architecture)

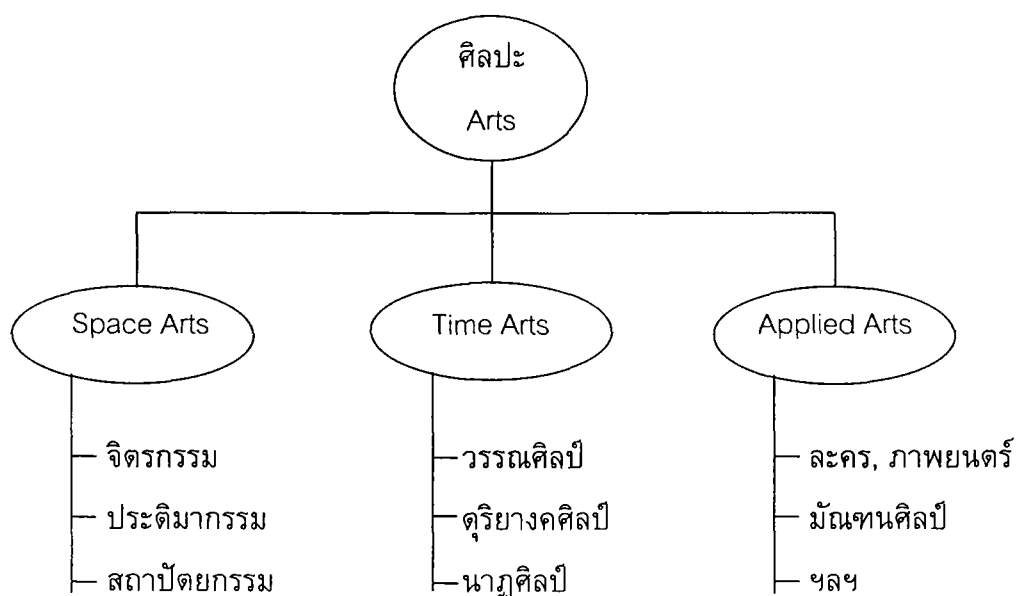
ในศิลปะ 5 สาขานี้ อาจจัดได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ กลุ่มทัศนศิลป์ (Visual Arts) ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรม และกลุ่มที่สองคือกลุ่มที่ไม่ใช่ทัศนศิลป์ (Non – Visual Arts) ได้แก่ ดนตรี และวรรณคดี แสดงได้ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิสาขาความรู้ทางศิลปะ

ที่มา : เณลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2530 : 1

และประณต มีสอน (ม.ป.ป. : 3) กล่าวไว้ว่า วิชาดนตรีหรือดุริยางคศิลป์นั้น จัดอยู่ในแขนงเดียวกับวรรณศิลป์ และนาฏศิลป์ (Time Arts) แสดงได้ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแขนงต่างๆ ของศิลปะ

ที่มา : ประณต มีสอน. ม.ป.ป. : 3

ดนตรีถือกำเนิดขึ้นจากการเลียนเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น เสียงลมพัด เสียง นกร้อง หรือเสียงการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิต จนกระทั่งมีคำว่า "Music" ตามความหมายเดิมของภาษากรีก หมายถึงรูปแบบของศิลปะที่รวมบทกวี การร้องรำทำเพลง และการแสดงต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน (ศราวุธ เสียงแจ่ม. 2538 : 5) ปัจจุบันมีผู้ในความหมายของคำว่า "ดนตรี" ในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ แมคคิส (Machlis : 1963) กล่าวว่า ดนตรี คือ ภาษาของอารมณ์ ซึ่งใช้เสียงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมาย พระเจนดุริยางค์ (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2530 : 2) กล่าวว่าดนตรี คือ เสียงบริสุทธิ์ที่ถูกนำมาร้อยกรองให้เกิดการผสมผสานกันขึ้นเป็นบทเพลงที่ไพเราะน่าฟัง ดนตรีเป็นศิลปะแห่งเสียงที่สามารถใช้เสียงบริสุทธิ์นั้นสร้างความสะท้อนอารมณ์ บันดาลให้ผู้ฟังนึกเห็นภาพในจินตนาการได้ ส่วน เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี กล่าวว่า ดนตรี เป็นภาษาของอารมณ์ (Language of Emotion) อันเกิดจากการจินตนาการ (Imagine) ของผู้ฟังดนตรีเกิดขึ้นจากการเลียนเสียงที่มี จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ดนตรี เป็นศิลปะของเสียงที่หลอมรวมกันอย่างมีระบบ มีท่วงทำนอง จังหวะ ลีลา และการประสานเสียงที่กลมกลืนกันอันก่อให้เกิดสุนทรีย์

ดนตรีศึกษา เป็นวิชาหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการศึกษามาโดยตลอด มีนักการศึกษาหลายท่านยอมรับว่า ดนตรีมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของแต่ละบุคคล เช่น อริสโตเติล กล่าวว่า ดนตรีเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษา เพราะดนตรีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างบุคลิกลักษณะของบุคคล และ บร็อกเกิลเฮิสต์ กล่าวว่าคุณค่าของประสบการณ์ทางดนตรี เป็นผลรวมทางด้านทักษะ คุณภาพ และการพัฒนาส่วนตัวในเรื่องอารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย และสังคมของผู้เรียน (Brocklehurst. 1971) และ สุชาติ ตันชนะเดชา (ศราวุธ เสียงแจ่ม. 2538 : 8 ; อ้างอิงจาก สุชาติ ตันชนะเดชา) กล่าวว่า ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีคุณค่าอย่างมากทางการศึกษา การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับความถนัด ความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล ย่อมจะช่วยส่งเสริมให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และร่างกาย ได้อย่างแท้จริงตรงตามแนวทางการศึกษาแผนใหม่

สาระดนตรี

ดนตรีมีเป็นศาสตร์ที่มีเนื้อความรู้อย่างมากมายทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีจึงควรทราบถึงสาระทางดนตรีเป็นอันดับแรก เพื่อความเข้าใจที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมทางดนตรีต่อไป (พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. 2532 : 10 – 11) สาระทางดนตรีแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อหา ได้แก่ องค์ประกอบทางดนตรีและวรรณคดีดนตรี และส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นทักษะทางดนตรี ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติทางดนตรี หรือทักษะดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2540 : 1 – 9) ดังนี้

1. เนื้อหาดนตรี (Music Content) เนื้อหาดนตรีประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบดนตรี และวรรณคดีดนตรี

1.1 องค์ประกอบทางดนตรี (Music Elements) ประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ สีสันและลักษณะของเสียง ในแต่ละองค์ประกอบมีเนื้อหาและแนวคิดพื้นฐานที่จำเป็นที่ผู้ศึกษาด้านดนตรีควรทราบและเข้าใจ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 จังหวะ (Rhythm) คือ การจัดเรียงของเสียง หรือความเงียบ ซึ่งมีความสั้นยาวต่างๆ กัน มีการกำหนดช่วงระยะห่างที่สม่ำเสมอ

1.1.2 ทำนอง (Melody) คือ การจัดเรียงระดับเสียง ซึ่งมีความสั้นยาวกำหนดโดยจังหวะของทำนองเพลงนั้นๆ

1.1.3 เสียงประสาน (Harmony) คือ ระดับเสียงตั้งแต่สองเสียงขึ้นไปที่ร้องหรือบรรเลงในขณะเดียวกัน ลักษณะของการประสานเสียงมีอยู่ด้วยกันหลายลักษณะ เช่น เป็นลักษณะของการใส่เสียงประสานให้กับทำนองเพลง 1 ทำนอง หรือเป็นการนำทำนองเพลงสองทำนองมาร้องพร้อมกัน ทำให้เกิดการสอดประสานของสองทำนอง

1.1.4 รูปแบบ (Form) เป็นโครงสร้างที่ทำให้ดนตรีมีความหมายในลักษณะของเสียงกับเวลา รูปแบบช่วยให้ดนตรีมีความต่อเนื่องสัมพันธ์ ทำให้เพลงแต่ละเพลงมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ

1.1.5 สีสัน (Tone Color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียงร้องของมนุษย์ หรือเสียงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันบรรเลงจะให้อารมณ์หรือคุณค่าต่างกันไป

1.1.6 ลักษณะของเสียง (Characteristics of Sound) เป็นองค์ประกอบทางดนตรีเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้สึก หรืออารมณ์เพลง และเรื่องเกี่ยวกับความดังค่อยของเสียง

1.2 วรรณคดีดนตรี (Music Literature) ประกอบด้วย

1.2.1 บทเพลง (Repertoire) เป็นส่วนสำคัญมากสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีเข้าใจดนตรีมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาบทเพลงในแต่ละสมัยหรือบทเพลงต่างๆ ทำให้เห็นความแตกต่างของบทเพลงนั้นๆ

1.2.2 ประวัติดนตรี (Music History) ในการศึกษาดนตรี การได้ทราบถึงประวัติดนตรีช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเพลงและองค์ประกอบของดนตรีได้มากขึ้น และเกิดความซาบซึ้งในบทเพลงดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

2. ทักษะดนตรี (Music Skills) เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจสาระดนตรีได้ และจัดเป็นหัวใจของการศึกษาดนตรี แบ่งออกได้เป็น

2.1 ทักษะการฟัง (Listening) จัดเป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับนักดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง และจัดเป็นทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรี ทักษะการฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ศึกษา ไม่ใช่เป็นการฟังเพลงธรรมดาทั่วไป เป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้ได้

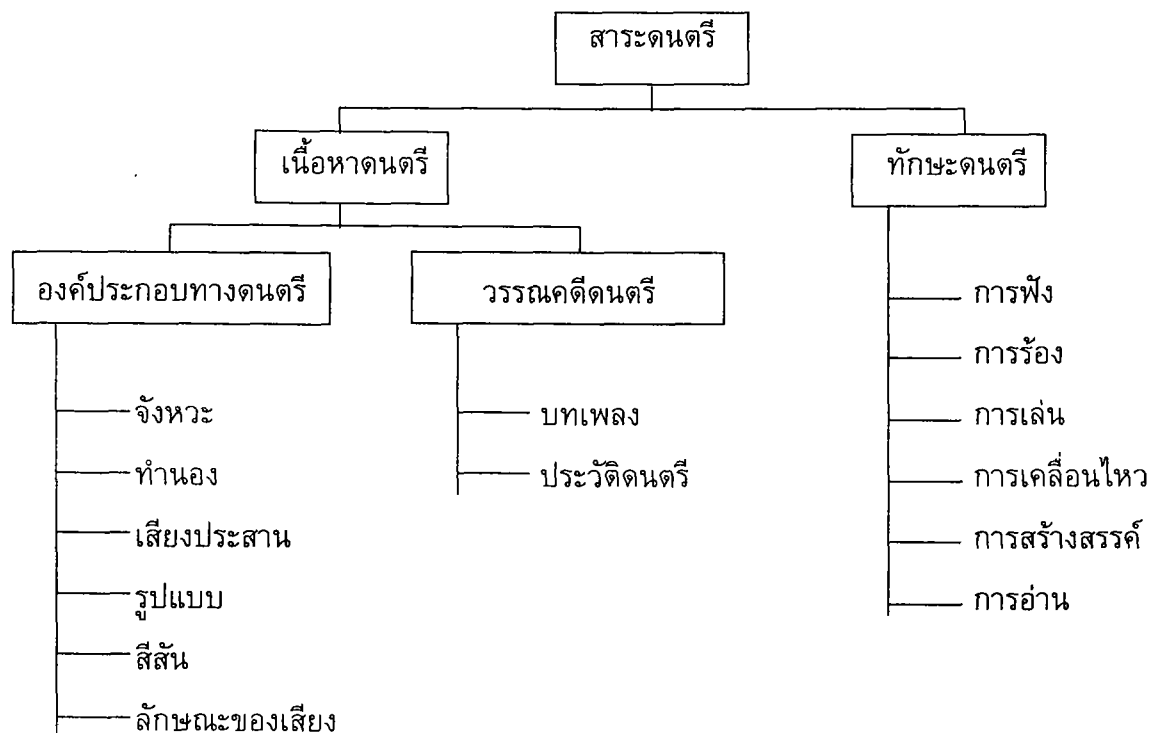
2.2 ทักษะการร้อง (Singing) จัดว่าเป็นทักษะทางดนตรีที่มีอยู่ในคนทุกคน และเป็นทักษะที่สามารถฝึกฝนและเรียนรู้ได้ ผู้ที่มีทักษะการร้องเพลง เข้าใจหลักการ มีพื้นฐานในการร้องเพลง และฝึกฝนตนเองอยู่เสมอย่อมร้องเพลงได้ไพเราะน่าฟัง

2.3 ทักษะการเล่น (Playing) การเล่นดนตรีเป็นทักษะที่สำคัญมากของผู้ศึกษาดนตรี เป็นวิชาเอก สำหรับการศึกษาดนตรีตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม หรือมัธยม ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการเล่นดนตรี แต่เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางดนตรีครบถ้วน

2.4 ทักษะการเคลื่อนไหว (Moving) การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสนองตอบต่อดนตรี เป็นทักษะพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจดนตรีได้

2.5 ทักษะการสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง การประพันธ์เพลง เป็นเรื่องของการแสดงออกทางดนตรีที่รวมเอาความรู้ความเข้าใจไว้ทั้งหมด ซึ่งสามารถกระทำได้ในหลายลักษณะ และหลากหลายรูปแบบ

2.6 ทักษะการอ่าน (Reading) การอ่านสัญลักษณ์ทางดนตรีจัดได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งในการศึกษาดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของเสียง และในปัจจุบันต้องมีการบันทึกเสียงเป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการถ่ายทอดและบันทึกไว้ ผู้เรียนดนตรีจึงต้องเข้าใจสัญลักษณ์ดังกล่าวเป็นสำคัญ

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิโครงสร้างสาระดนตรี

ที่มา : อนุรักษ์ สุทธิจิตต์. 2540 : 10

การเรียนการสอนดนตรี

ในการเรียนการสอนดนตรีถ้าครูมีหลักการ หรือเทคนิควิธีสอนที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วย
 ให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น อนุรักษ์ สุทธิจิตต์ (2538 : 103) กล่าวถึงแนวทาง
 ในการเรียนการสอนดนตรี สรุปได้ดังนี้

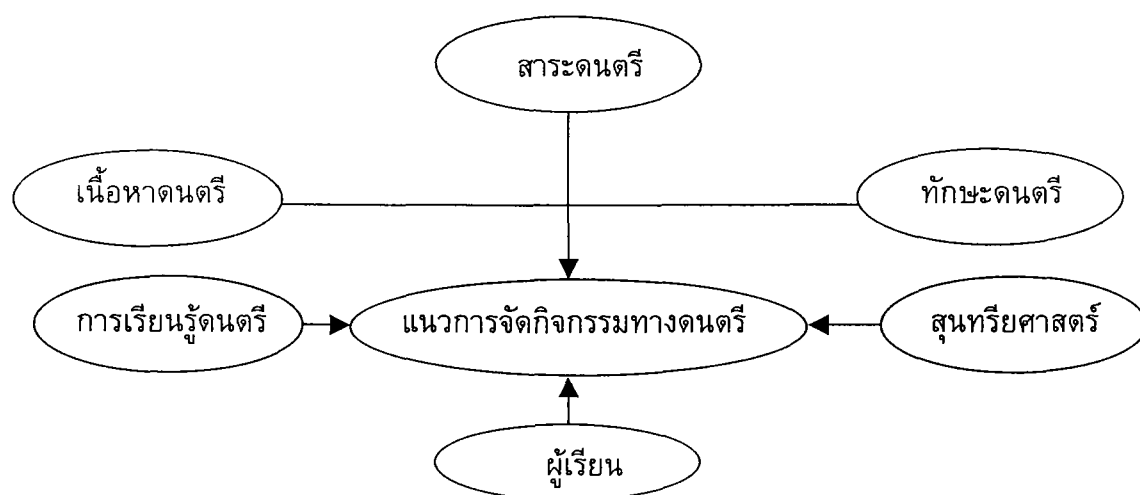
- 1) การสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฟังเสียงก่อนที่จะสอนสัญลักษณ์ทางดนตรี
- 2) ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีทุกประเภท
- 3) สาระดนตรีและกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
- 4) กิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนดนตรีควรมีความหลากหลายต่าง ๆ กันไป

หลักการทั่วไปนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของระบบ
เพลงคารอสซี่ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2538 : 104) ดังนี้

- 1) สอนให้รู้จักเสียงก่อนสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนการร้องก่อนเรียนเกี่ยวกับการเขียนโน้ต
- 2) แนะนำให้ผู้เรียนสังเกตและฟังเสียงตลอดจนลองเลียนแบบเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน เพื่อให้เห็นถึงความเหมือน ความแตกต่าง และผลที่เกิดจากเสียง ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และมีส่วนในกิจกรรมด้วยตนเอง อันเป็นการดีกว่าการอธิบายสิ่งต่างๆ เหล่านี้ให้ผู้เรียนฟัง ซึ่งผู้เรียนไม่ได้รับประสบการณ์อย่างเต็มที่ และเป็นการเรียนที่ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม
- 3) สอนสิ่งต่างๆ ทีละอย่าง ได้แก่ จังหวะ ทำนอง และลีลาของดนตรี โดยมีทั้งการสอน และการปฏิบัติควบคู่กันไป ก่อนที่ผู้เรียนจะเรียนรู้และปฏิบัติบทเรียนที่เป็นผลรวมขององค์ประกอบดนตรีในระดับที่มีความยากมากขึ้น
- 4) ในการฝึกปฏิบัติแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนควรปฏิบัติได้เป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนก่อน ก้าวไปสู่การฝึกปฏิบัติที่ยากขึ้นต่อไป
- 5) ควรใช้วิธีการอุปนัย (induction) ในการสอน คือ การให้ตัวอย่างฝึกปฏิบัติ และค่อยสรุปเป็นหลักการและทฤษฎี
- 6) ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้คิดวิเคราะห์ และฝึกปฏิบัติในเรื่องของคุณภาพของเสียง และประยุกต์สิ่งที่ได้รับกับดนตรี
- 7) การสอนซ็อดตัวโน้ตควรให้มีความสัมพันธ์กับบทเพลงที่ใช้ประกอบการเรียน

การจัดกิจกรรมดนตรีในระดับอุดมศึกษา

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมดนตรีในระดับอุดมศึกษา สรุปได้ ดังนี้
ในการจัดกิจกรรมดนตรีตามทักษะแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของดนตรีซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของสาระดนตรี ช่วยให้ผู้เรียนได้สาระดนตรีอย่างครบถ้วน กล่าวคือ ได้เรียนรู้ทั้งทาง
ด้านเนื้อหาและด้านทักษะดนตรี สำหรับกระบวนการเรียนรู้ดนตรีนั้น จัดเป็นกระบวนการสร้าง
ประสบการณ์ดนตรีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน การเรียนรู้ดนตรี สาระดนตรี และสุนทรียศาสตร์
ตลอดจนแนวทางการจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนจึงมีความสำคัญมาก
(วันดี เกาคำ. 2541 : 26 – 28) ดังภาพประกอบการเรียนรู้ทางดนตรี ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิกระบวนการเรียนรู้ทางดนตรี

ที่มา : วันดี เกาคำ. 2541 : 27

แนวการจัดกิจกรรมดนตรีในระดับอุดมศึกษา เป็นกิจกรรมที่มุ่งจัดให้กับผู้ที่ศึกษาดนตรีเป็นวิชาเอกเป็นหลัก ดังนั้นในการจัดกิจกรรมทางดนตรีควรคำนึงถึง สิ่งต่างๆ ดังนี้

- 1) ควรมีความซาบซึ้ง ซึ่ง ได้รับการจัดทำเป็นหลักสูตรที่มีรายละเอียด แยกเป็นวิชาต่างๆ ตามหลักของสาระดนตรี
- 2) ผู้เรียนควรมีโอกาสศึกษาสาระดนตรีอย่างกว้างขวางตามความพอใจของตนเอง โดยเป็นไปตามแนวทางหลักสูตรที่ได้วางไว้
- 3) กิจกรรมดนตรีในระดับอุดมศึกษา ควรมีรูปแบบในการจัดให้เหมาะสมกับลักษณะวิชาเอกในสาขาต่างๆ เฉพาะลงไป
- 4) ควรมีโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลความสามารถของตนเองในด้านทฤษฎี และทักษะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงความสามารถของผู้เรียนเอง
- 5) กิจกรรมการเรียนในแต่ละวิชาควรมีความสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาในแขนงเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในแขนงนั้นๆ ได้อย่างลึกซึ้ง เป็นขั้นตอนอย่างแท้จริง

การจัดกิจกรรมทางดนตรีในระดับอุดมศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ การจัดกิจกรรมการสอนภายในห้องเรียน เป็นการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเนื้อหาและทักษะดนตรีตามลักษณะวิชาต่างๆ และการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่เสริมความรู้ เช่น การแสดงดนตรี การไปชมการแสดงดนตรี การสังเกตการสอน หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมทางดนตรี มีดังนี้

- 1) มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับสาระทั้งในด้านเนื้อหาและทักษะทางดนตรีอย่างเต็มที่
- 2) ผู้เรียนควรได้ศึกษาเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ต่อไป
- 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางกิจกรรมดนตรีอย่างเต็มที่

ดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน

ดนตรี คือ วัฒนธรรมที่มนุษย์คิดสร้างขึ้นมา ถ้าสังคมได้มีการสืบทอดต่อๆ กันไปก็จะดำรงอยู่ได้ แต่ถ้าขาดการสืบทอดต่อก็ดึงสูญสิ้นไป สำหรับดนตรีไทยนั้นจัดว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีค่ายิ่งของไทย เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำชาติ ใช้บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย (วันดี เกาคำ. 2541 : 1) ดนตรีไทยเป็นศิลปะที่เกิดจากพลังแห่งภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมาสู่ยุคปัจจุบันนี้ คนส่วนใหญ่มองดนตรีไทยเป็นเสมือนสิ่งของที่ต้องอนุรักษ์ จึงไม่พยายามปลูกฝังให้เกิดความรักและห่วงแหนให้เกิดเป็นค่านิยมที่รู้สึกเกิดความภาคภูมิใจและชื่นชม (อิทธิพล ใจสมัคร. 2542 : 83)

เมื่อกล่าวถึงปัญหาที่เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งทางดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน สัจด์ ภูเขาทอง (2539) ได้กล่าวไว้ในหนังสือการดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย ว่า สิ่งที่เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งมิให้ดนตรีไทยดำเนินไปได้ด้วยดีมีหลายประการ คือ ประการที่ 1 ขาดการสนับสนุนที่แท้จริงจากผู้ที่เป็นหัวหน้าในหน่วยงาน หรือสถาบันต่างๆ ประการที่ 2 ขาดแรงจูงใจสนับสนุน ซึ่งแรงจูงใจถือเป็นอิทธิพลสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ความคิดของบุคคลต่างๆ หันเหไปตามทิศทางที่ต้องการได้ แรงจูงใจที่กล่าวถึงนี้มีทั้ง อิทธิพลของดนตรีตะวันออก หรือจะเป็นลัทธิแห่งความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นศาสนา หรือพิธีกรรมต่างๆ โดยทางจารีตประเพณีไทยนั้น ดนตรีไทยเป็นเพียงส่วนประกอบในทางศาสนาหรือพิธีกรรมเท่านั้น จะมีหรือไม่ก็ได้ ประการที่ 3 คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่อาจที่จะล้างความคิดที่ว่าดนตรีไทยเป็นของคร่ำครึ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรี วิธีการ หรือแม้แต่บทเพลง ประการที่ 4 ความพึงใจในรูปแบบของนักดนตรีไทยที่มีต่อดนตรีไทยมากเกินไป เช่น ดนตรีไทยจะมีข้อห้ามข้อปฏิบัติหรือกติกาต่างๆ มากมาย ซึ่งโบราณจารย์ได้วางระเบียบไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนกลายเป็นจารีตประเพณี ในสังคมปัจจุบันจึงเป็นเรื่องยากที่จะเข้าถึงดนตรีไทย และประการสุดท้าย คือ สภาพจิตใจของคนที่เริ่มสร้างความขัดแย้งกับศิลปะที่ประณีต ในสังคมปัจจุบันมีแต่ความรีบเร่งและการแข่งขันเพื่อเอาชีวิตรอด ความคิดที่ค่อนข้างหยาบยอมเป็นปฏิปักษ์กับความคิดที่ละเอียดอ่อนดังเช่น ดนตรีไทย นอกจากนี้ สันทัด สะศิวนิช กล่าวว่าการส่งเสริมดนตรีไทยที่ยังขาดอยู่มาก ที่สุด คือการพัฒนาผู้ฟัง ซึ่งความหมายถึงการพัฒนาจำนวนและคุณภาพของผู้ฟังเพลงไทยด้วย (ลาวัญญ์ ไกรเดช. 2531 : 99) ซึ่ง พูนพิศ อมาตกุล (2529 : 25 – 26) ให้ความเห็นว่า เพลงไทย หรือเพลงไทยเดิมนั้นฟังยากทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ (1) อายุของผู้ฟัง (2) ระดับการศึกษาและประสบการณ์ชีวิตของผู้ฟัง (3) ความเฉลียวฉลาดเฉพาะตัวของผู้ฟัง (4) ความถนัด ความสนใจ และความพึงพอใจของผู้ฟัง และ (5) ความเคยชินกับสิ่งที่ฟัง จนเกิดเป็น

ความชำนาญ ด้วยปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นเหตุให้ดนตรีไทยได้รับความนิยมลดน้อยลง ในสังคมปัจจุบัน

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญแห่งหนึ่ง ที่จะช่วยในการส่งเสริมและเผยแพร่ดนตรีไทยอันเป็นมรดกที่สืบทอดทางวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้มีสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากที่เปิดสอนวิชาเอกดนตรีไทยทั้ง ศิลปศาสตร์ ครุศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ตามสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนก็ยังมีกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่น การเข้าร่วมชมรมดนตรีไทย หรือการส่งเสริมให้ นักศึกษาร่วมแสดงออกทางด้านดนตรี เช่น การร่วมงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ซึ่งกิจกรรมต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องกับดนตรีไทยและหลักสูตรการเรียนดนตรีไทยเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยให้คงอยู่อย่างมีคุณค่าในสังคมไทย

การศึกษาวิชาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา

ดนตรีไทยถือเป็นสุนทรียศาสตร์ชั้นสูงของประเทศ มีการสั่งสม ปรับปรุง และพัฒนา จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการศึกษากันอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการจัดเข้าในหลักสูตรในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถึงระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาด้านวิชาชีพตามวุฒิการศึกษาต่างๆ คือ ศิลปศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต และครุศาสตรบัณฑิต ซึ่งในปัจจุบันเปิดสอนวิชาเอกดนตรีไทยในหลายสถาบัน เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และในสถาบันราชภัฏต่างๆ เป็นต้น การศึกษาด้านดนตรีไทยนอกจากจะเปิดสอนกันโดยทั่วไปแล้ว ตามสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ยังจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม เช่น การจัดชมรมดนตรีไทย หรือการจัดตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมขึ้น ดังนั้นการศึกษาด้านดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการศึกษาด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้องศิลปวัฒนธรรมไทยโดยตรง

จากการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปของสาขาวิชาชีพดนตรีไทยในปัจจุบัน นายพิชิตชัยเสรี ได้กล่าวถึงดนตรีไทยว่ามีลักษณะของความเป็นวิชาชีพที่ชัดเจน โดยเข้าองค์ประกอบที่ Flexner กล่าวไว้ (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2538 : 6 – 7) คือ

- 1) มีกิจกรรมทางปัญญา คือ มีการคิดค้น วิเคราะห์ วิจัย
- 2) อาศัยความรู้เฉพาะสิ่ง ดนตรีไทยถ้าบอกว่าเครื่องดีก็สามารถแยกได้ว่าเป็นเครื่องเล็ก เครื่องใหญ่ หรือเครื่องมือชนิดต่างๆ ได้
- 3) ต้องการความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ เครื่องสาย หรือ ขั้วร้อง ล้วนแต่มีความเจริญก้าวหน้าต่อเนื่องกันมาอยู่เสมอ

4) ใช้เวลาเต็มที่และเป็นสมาชิกถาวร ผู้ฝึกปฏิบัติดนตรีไทยจะต้องอุทิศเวลาให้ อย่างสมัยโบราณจะต้องไปฝากตัวเป็นศิษย์อยู่กับบ้านครู และช่วยเหลือครูเหมือนลูกหลานในบ้าน คนหนึ่ง

5) มีมาตรฐานของตนเอง ดนตรีไทยมีการจัดมาตรฐานทั้งผู้เข้าเรียนและเนื้อหาที่จะ ถ่ายทอดไว้ชัดเจนตั้งแต่โบราณ เช่น การเรียนเพลงโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เป็นต้น

6) ให้บริการแก่ผู้อื่น ดนตรีไทยเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางสังคมอย่างครบครัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย และอื่นๆ

7) มีระบบองค์กรที่ชัดเจนและเข้มแข็ง แมื่อดนตรีไทยจะยังไม่มีสมาคมวิชาชีพเข้ามา เกี่ยวข้องเหมือนแพทย์ วิศวกร แต่ก็มีสำนักดนตรีที่เข้มแข็งมั่นคง แนวโน้มในอนาคตจะมีการรวม ตัวก่อตั้งเป็นสมาคมหรือสภาวิชาชีพ

เนื่องด้วยปัจจุบันการศึกษาดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา เกิดขึ้นมากมายหลายสถาบัน ทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชา และวิชาชีพดนตรีไทยมีการจำแนกออกไปเป็นหลายสาขาตามวัตถุประสงค์การผลิตที่แตกต่างกัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538 : 9) ซึ่งประมวลได้ดังนี้

1) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถสาขาดนตรีไทย ด้านปฏิบัติการ (performance)

2) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านการสอนวิชาดนตรีไทย หรือกลุ่ม ประกอบวิชาชีพการสอนดนตรีไทย ด้านดนตรีศึกษา (education)

3) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถสาขาวิชาดนตรีไทย และ / หรือด้านการ สอน (ดนตรีวิทยา หรือ musicologist)

เมื่อนักศึกษาผ่านกระบวนการต่างๆ จากสถาบันอุดมศึกษาแล้ว นักศึกษาผู้สำเร็จการ ศึกษาวิชาดนตรีไทยระดับอุดมศึกษา ในระดับปริญญาตรี จะต้องมีความรู้ความสามารถ (ทบวง มหาวิทยาลัย. 2538 : 11) ดังนี้

- 1) มีความสามารถในการบรรเลงงานพิธีกรรม
- 2) มีความสามารถบรรเลงและขับกล่อมเพื่อการบันเทิงได้
- 3) มีความสามารถบรรเลงเพื่อการแสดงเบื้องต้น เป็นชุด เป็นตอน
- 4) มีความรู้ด้านทฤษฎีในรายละเอียดของเพลงตามเกณฑ์ในระดับต่างๆ

ทั้งนี้แต่ละด้านของดนตรีไทยอันได้แก่ ปี่พาทย์ เครื่องสาย การขับร้องเพลงไทย และ เครื่องหนัง จะมีวัตถุประสงค์เรียนรู้แตกต่างกันไปได้บ้างตามความสำคัญและความจำเป็นของแต่ละ สาขาวิชา

นอกจากนี้ ในการเรียนดนตรีไทยในทุกๆระดับชั้นไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา จนถึงในระดับอุดมศึกษา ไม่เพียงแต่จะมีความรู้ ความสามารถอยู่ในระดับที่ผ่านเกณฑ์การศึกษาดีเท่านั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการปฏิบัติตน นายมนตรี ตราโมท (บุญธรรม ตราโมท. 2540 : 53 – 54) กล่าวว่านักดนตรีที่ดีควรปฏิบัติตนดังนี้

- 1) มีอุทิศสัพเพกายามฝึกฝนตนเองทั้งทางฝีมือและความรู้
- 2) มีตั้งใจจริงทั้งในเวลาเรียนและเวลาบรรเลง
- 3) กล่าวหาญ ไม่สะทกสะท้านกระดากอายในเวลาบรรเลง
- 4) รื่นเริง นักดนตรีต้องไม่หงอยเหงา ต้องทำตัวให้เบิกบานรื่นเริงอยู่เสมอ
- 5) มีมารยาท ต้องมีกิริยาวาจาเรียบร้อยทั้งในหมู่คณะและกับบุคคลภายนอก ไม่ทะนงตน รู้จักกาลเทศะ
- 6) หน้าที่ ต้องระวังรักษาอย่าให้บกพร่องหรือก้าวก่าย ทั้งในการบรรเลงและการปฏิบัติตน
- 7) มีความตรงต่อเวลา
- 8) มีความสามัคคี
- 9) มีขันติ มีความอดทนในการเรียน การปฏิบัติงาน และอภัยในสิ่งซึ่งไม่ถูกต้อง
- 10) มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการถกเถียงกันด้วยวิชาการก็ดี หรือในการประชันขันแข่งก็ดีต้องมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
- 11) เหตุกับอารมณ์อย่ารวมกัน ถึงแม้จะกำลังมีอารมณ์ทุกข์โศก หรือกลัดกลุ้มด้วยเหตุใดก็ตาม หากถึงเวลาปฏิบัติทำงานต้องเอาอารมณ์นั้นๆ แยกไว้ต่างหาก
- 12) ต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ทอดทิ้ง ผู้ที่กำลังศึกษาก็ต้องศึกษาด้วยความตั้งใจ ผู้ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความตั้งใจ

การศึกษาวิชาดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา เป็นการศึกษาดนตรีไทยเพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับการไปประกอบอาชีพครู หรือศิลปินในระดับที่เหมาะสมต่อไป นอกจากการเรียนทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติแล้ว ผู้เรียนต้องคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์วิชาการที่เกี่ยวข้อง รู้จักจำแนกความเป็นเหตุผล ความเป็นเหตุเป็นผลในเชิงวิชาการในวิชาชีพอย่างเหมาะสมด้วย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาควรจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมทางด้านดนตรีเสริมให้นักศึกษา นอกเหนือหลักสูตรด้วย

โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาในสถาบันราชภัฏ

ในปัจจุบันมีสถาบันราชภัฏกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ เปิดสอนหลากหลายสาขาวิชา เป็นสถาบันในระดับอุดมศึกษาที่ปฏิบัติการกิจเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วไป คือ การสอน การวิจัยค้นคว้า การให้บริการทางวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในด้านการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมนั้น สถาบันราชภัฏสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้หลาย ๆ ด้าน ทั้งในทางตรงและทางอ้อม (ประภา เทียงแซม 2544 : 20 – 20) ด้วยหลักการที่ว่า (1) การดำรงรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรม ต้องคำนึงถึงว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และจะต้องพัฒนาควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ และ (2) ประชาชนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการสร้างสรรค์และร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมชุมชน โดยเฉพาะการเรียนดนตรีไทยเป็นการศึกษาทางวิชาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง

สถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เรียกว่า สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชชนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สถาบันราชพระนคร และสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์นี้ เปิดสอน 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาการบริหารธุรกิจ การดนตรีไทยของสถาบันราชภัฏนั้นบรรจุอยู่ในการเรียนสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชา ศิลปศาสตร์ (สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. 2545 : 2)

ประวัติความเป็นมาครั้งแรกที่เริ่มมีการเปิดสอนดนตรีนั้น เมื่อปีการศึกษา 2513 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หรือเดิมมีชื่อว่า “วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา” เป็นสถาบันการฝึกหัดครูแห่งแรกในประเทศไทย ที่เปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. ชั้นสูง โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา โดยในช่วงแรกๆ ของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยายังไม่มีการเรียนการสอนดนตรีกันอย่างจริงจัง เป็นเพียงแต่การรวมตัวกันของ ผู้มีใจรักดนตรี และมีความรู้เรื่องดนตรีโดยครูอาจารย์ที่มีความรู้ทางด้านดนตรีเข้ามาฝึกหัดและรวมตัวกันเพื่อตั้งวงดนตรี โดยใช้เวลาวางตอนพักกลางวัน หรือหลังเลิกเรียนฝึกซ้อมดนตรีจนกระทั่งมีการจัดตั้งเป็นวงดนตรีได้สำเร็จ ในระยะแรกก็จะบรรเลงเฉพาะงานของวิทยาลัยเมื่อมีประสพการณ์สูงขึ้นจึงให้บริการแก่ชุมชนภายนอก ผู้ที่ควบคุมทางด้านดนตรีไทย ได้แก่ อาจารย์สัจ จูเขาทอง ส่วนทางด้านดนตรีสากลก็มี อาจารย์บุญส่ง เจริญวัฒน์ เป็นผู้ควบคุมวง ท่านได้สร้างวงดนตรี “ซงโค” ให้เป็นที่ยอมรับของนักฟังเพลงประเภทสุนทราภรณ์ และนักเต้นรำ แต่ปัจจุบันวงซงโคได้สลายตัวแล้ว ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2513 ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้นเล็งเห็นว่าในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503 ได้ระบุไว้ว่า ต้องมีการเรียนการสอนดนตรี ประกอบกับท่านต้องการให้มีการศึกษาค้นคว้าทางด้านดนตรีอย่างจริงจัง ท่านจึงมอบหมายให้ อาจารย์อวบ เหมะรัชตะ ซึ่งในขณะนั้นได้ดำรงตำแหน่งเป็นศึกษานิเทศ

ไปศึกษาดูงานการผลิตครุฑดนตรี ที่ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น และกลับมาร่างหลักสูตรจัดการเรียนการสอนดนตรีขึ้น โดยมีอาจารย์वासिษฐ์ จรรย์ยานนท์ เข้าร่วมพิจารณาอนุมัติ และเมื่อปีการศึกษา 2513 จึงได้เปิดโปรแกรมวิชาเอกดนตรีศึกษาขึ้นที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาขึ้นเป็นแห่งแรก (บรรจง ชลวิโรจน์. 2545 : 6)

ปัจจุบันสถาบันราชภัฏได้เปิดหลักสูตรวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมดนตรีศึกษา ในคณะครุศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งวุฒิปริญญาที่ได้รับจะมีทั้งครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) และศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) จำนวนทั้งสิ้น 31 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏเชียงราย สถาบันราชภัฏลำปาง สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ สถาบันราชภัฏอุตรธานี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏนครราชสีมา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยการณ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี สถาบันราชภัฏนครปฐม สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันราชภัฏภูเก็ต (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545)

ในกรุงเทพมหานคร มีสถาบันราชภัฏทั้งสิ้นจำนวน 6 แห่ง แต่มีเพียงมี 4 แห่งที่เปิดสอนโปรแกรมดนตรีศึกษา วิชาเอกดนตรีไทย คือ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏจันทรเกษม และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545)

หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา

หลักสูตรสถาบันราชภัฏยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพระดับอุดมศึกษา มุ่งผลิตกำลังคนที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งที่เป็นนักวิชาการทั้งวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตามสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาการ

การศึกษาดนตรีไทย ที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรสถาบันราชภัฏ สาขาวิชาการศึกษานั้น ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชาต่างๆ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2545) ดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึงวิชาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวาง และรู้รอบในสิ่งที่จำเป็นเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมนุษย์และเป็นพลเมืองดีให้แก่บัณฑิต ซึ่งเป็นลักษณะที่พึงต้องมีในยุคนี้

และอนาคตในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างรุนแรงในสังคมและให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 1.3 กลุ่มสังคมศาสตร์
- 1.4 กลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. หมวดวิชาการศึกษาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึงวิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธีและเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา ได้แก่

- 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก – โท
- 2.2 กลุ่มวิชาชีพครู
- 2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึงวิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและมีความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตขึ้นต่ำตามโครงสร้างหลักสูตรแต่ละระดับที่จัดไว้ โดยใช้ข้อบังคับคณะกรรมการสภาสถาบันราชภัฏว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอนุปริญญา และปริญญา พ.ศ. 2539

ตาราง 1 หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา

ระดับ	ปริญญาตรี	อนุปริญญา	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา)
หมวดวิชา	120 – 150 หน่วยกิต	70 – 90 หน่วยกิต	60 – 80 หน่วยกิต
1. การศึกษาทั่วไป	33	18	18
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	6	3
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	9	3	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	9	3	3 หรือ 6
- กลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	9	3	6 หรือ 3
2. เจาะด้าน	ไม่ต่ำกว่า 75	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 40
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	ไม่ต่ำกว่า 60	ไม่ต่ำกว่า 40	ไม่ต่ำกว่า 35
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	10	8	8
- กลุ่มวิชาครู	25	15	10
3. เลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	122	73	66

จุดประสงค์การเรียนรู้โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา

วิชาเอกดนตรีไทยที่ถูกบรรจุอยู่ในโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา มีโครงสร้างของหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรของสถาบันราชภัฏในระดับปริญญา ไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต และในระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต ในการเรียนทั้ง 2 ระดับนี้มีจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งยึดหลักปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษามีความสามารถปฏิบัติการด้านดนตรีได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรี เข้าใจวิธีการสอนดนตรีเป็นอย่างดี
3. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถด้านดนตรีเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพียงพอที่จะขยายผล และที่จะศึกษาต่อเพิ่มเติมได้
4. เพื่อให้นักศึกษามีความศรัทธา มีความภูมิใจ และมีความรับผิดชอบในวิชาชีพทางดนตรี

5. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในคุณค่า และปรัชญาดนตรีศึกษา
6. เพื่อให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพทางดนตรี

โครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมดนตรีศึกษา

การเรียนวิชาเอกดนตรีไทยในระดับปริญญาตรี นักศึกษาจะต้องเรียนตลอดหลักสูตรโดยหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต และในระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง (หลังอนุปริญญา) นักศึกษาศึกษาจะต้องเรียนตลอดหลักสูตรโดยหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

ตาราง 2 หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตวิชาเอกดนตรีไทย

ระดับ	ปริญญา	ปริญญาตรีต่อเนื่อง (หลังอนุปริญญา)
หมวดวิชา	146 หน่วยกิต	79 หน่วยกิต
1. การศึกษาทั่วไป	33	18
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	9	3
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	9	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	9	3 หรือ 6
- กลุ่มคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	9	6 หรือ 3
2. เจาะด้าน	103	55
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	68	37
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	10	8
- กลุ่มวิชาครู	25	10
3. เลือกเสรี	10	6
หน่วยกิตรวม	146	79

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนดนตรีไทย

ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเรียนการสอน เนื่องจากความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษานั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตร หรือผู้สอนเท่านั้น หากแต่ต้องขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วย ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวไว้ว่า ถ้าไม่มีผู้เรียนหรือนิสิตนักศึกษา ผู้สอนหรืออาจารย์คงไม่มีงานทำ หรือเมื่อผลิตบัณฑิตออกไปเป็นผู้ไม่มีความรู้ ขาดคุณธรรม ไม่มีใครต้องการในสังคม คงไม่มีสถานที่ใดต้องการรับเข้าทำงาน และคงเป็นผลให้สถาบันการศึกษานั้นๆ ไม่เป็นที่ต้องการของผู้เรียนด้วย เนื่องจากจบการศึกษาแล้วไม่สามารถหางานทำๆ ได้ (ศราวุธ เสี่ยงแจ่ม. 2538 : 62) ดังนั้นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน จึงจำเป็นและมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการ ความสามารถของผู้เรียน และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีความแตกต่างกันทั้งในด้านคุณลักษณะ และภูมิหลังทางชีวสังคม รวมทั้งด้านจิตพิสัย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรม และทัศนคติ (วัลนิภา พัดเปีย. 2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Tinto. 1975 : 93 – 94) ซึ่งปัจจัยที่พบว่าส่งผลกับทัศนคติต่อการเรียน ได้แก่

เพศ

เพศชาย และเพศหญิง มีความสามารถต่างกัน นักวิชาการหลายคน พบว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่น ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของบุคคลอื่น ความสามารถในการจดจำสัญลักษณ์ ความสามารถทางภาษา หรือความสามารถทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายฉบับที่กล่าวถึงความแตกต่างในเรื่องของเพศ เช่น เนลสัน (Nelson. 1984 : 50 – 54) พบว่า นักศึกษาชายมีการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาสูงกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ประดิษฐ์ อินทนิล (2521 : 45) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสวนกลาง พบว่า นิสิตนักศึกษาชายและหญิงมีทัศนคติต่อดนตรีไทยแตกต่างกัน โดยนิสิตนักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อดนตรีไทยดีกว่านิสิตนักศึกษาชาย เนื่องจากลักษณะอุปนิสัยของนิสิตนักศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างกัน โดยทั่วไปเพศชายจะเป็นเพศที่มีความอดทน เชื้อมั่น เปิดเผย และยอมรับสิ่งใหม่ๆ เป็นคนที่มักชอบความรวดเร็ว กระฉับกระเฉง ส่วนเพศหญิงเป็นเพศที่มีความอ่อนโยน ละเอียดย่อนอ่อนหวาน ลักษณะอุปนิสัยของเพศหญิงจึงสอดคล้องกับธรรมชาติของดนตรีไทยที่มีความไพเราะ และงดงามอย่างประณีต จากความสามารถและลักษณะอุปนิสัยที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงจะส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย

ชั้นปี

นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามวุฒิภาวะที่เพิ่มขึ้นซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนไปด้วย จากผลการวิจัยหลายฉบับ เช่น วัลนิภา พัดเปีย (2539 : 83) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า เมื่อครูได้เพิ่มพูนประสบการณ์มากขึ้นจะช่วยให้ครูเข้าใจลักษณะและสิ่งที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครูและองค์การวิชาชีพที่ตนทำงานอยู่ ปณิตดา พ่วงพี (2544 : 79) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ พบว่า นักเรียนนักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูงทุกระดับชั้นปี โดยส่วนรวมมีทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี โดยเฉพาะเรื่องการเรียนนาฏศิลป์ ดนตรีเป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้นักศึกษากล้าแสดงออก การหารายได้ระหว่างเรียน การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ และการชมกิจกรรมนอกเหนือหลักสูตร ถือเป็นประสบการณ์อันดี นอกจากนี้ บรรทัดฐานของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไปตามระดับชั้นปีที่ศึกษาก็อาจเป็นเหตุให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงแนวความคิดหรือทัศนคติได้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยหลายฉบับ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลต่อทัศนคติทางด้านวิชาชีพมากเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ทัศนคติของนักศึกษาต่างกันด้วย เช่น วัลนิภา พัดเปีย (2539 : 88) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่งผลให้มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูดีด้วย เพราะความสำเร็จด้านการศึกษาเป็นแรงจูงใจให้อยากประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับ ปณิตดา พ่วงพี (2544 : 80) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี เพราะการเรียนวิชานาฏศิลป์ ดนตรี เป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และการได้รับเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สกินเนอร์ (Skinner, 1958 : 969 – 977) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จในการกระทำอย่างหนึ่งจะเป็นสิ่งเร้าให้ทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งในการทำนองเดียวกัน

แรงจูงใจในการเข้าศึกษา

แรงจูงใจ หรือเหตุจูงใจเป็นปัจจัย กระบวนการ วิธีการ หรือสิ่งเร้าที่ชักนำ ผลักดัน และส่งเสริมให้บุคคลแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน พจนัสะเพียรชัย (2526 : 13) กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาในระดับต่างๆ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษานั้น ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา และอีกส่วนหนึ่งมา

จากการมีงานทำหรือไม่มีงานทำ ซึ่ง ดินโด (Tinto. 1975 : 102) ได้ถึงแรงจูงใจในการศึกษานั้น มี 3 ประการ คือ การวางแผนในการศึกษา ความคาดหวังในการศึกษา และความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ เจื้อจันท์ จงสถิตย์อยู่ (2529 : 19 – 20) กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับ สถานะทางเศรษฐกิจสังคม ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษา สถานที่ตั้งของสถานศึกษา และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา นอกจากนี้แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อด้านดนตรีไทยยังมาจากสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ ด้วย นอกจากนี้การสรุปผลการวิจัยของ วลัยภา พัดเปีย (2539 : 86) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่เข้าศึกษา เพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น และเหตุผลส่วนตัว กล่าวคือ มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากปรับเปลี่ยนทัศนคติในทางบวกแม้ว่าจะเข้ามาด้วยเหตุผลใดก็ตาม แต่นิสิตที่เข้ามาโดยมุ่งหวังในอาชีพกลุ่มนี้จะมีทัศนคติต่ออาชีพครูสูงสุด และมีเป้าหมายการศึกษาที่ชัดเจน

สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย

สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย หรือบริบททางดนตรีไทยที่บุคคลต่างๆ ได้รับ ไม่ว่าจะเป็นจากทางครอบครัวของผู้เข้าศึกษาที่มีวงดนตรีไทยเป็นของตนเอง การเข้ารับการศึกษาศาสนศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีการสนับสนุนทางด้านดนตรีไทย ความชอบ ความสนใจหรือความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย จะส่งผลให้นักศึกษาเลือกเรียนสายดนตรีไทยไม่ว่าจะเป็นศิลปศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ หรือแม้แต่ชุมชนท้องถิ่นของ นักศึกษามีชื่อเสียงทางด้านดนตรีไทย เช่น ปทุมธานี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร อยุธยา สุพรรณบุรี อ่างทอง เหล่านี้ จะส่งผลให้ประชนในท้องถิ่นนั้นๆ ผู้ปกครอง และนักศึกษาเองมีความสนใจดนตรีไทย ซึ่งสอดคล้องกับ ประดิษฐ์ อินทนิล (2521 : 47) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง พบว่า สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษา เหตุที่เป็น เช่นนี้เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสอยู่เสมอๆ จนเกิดความเคยชิน จนกลายเป็นความนิยมชมชอบ ความชื่นชม และสนใจ นอกจากนี้ ผู้สืบทอดมานุพีระพงษ์ (วีระศักดิ์ กลั่นรอด. 2541 : 58 – 59 ; อ้างอิงจาก ผู้สืบทอดมานุพีระพงษ์. 2512) ได้สำรวจความสนใจด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาล โรงพยาบาลหญิง พบว่า ความสามารถทางด้านดนตรีของ นักเรียนพยาบาลมีส่วนสัมพันธ์กับพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว โดยเฉพาะเป็นครอบครัวที่อยู่ในเขตเจริญ และในครอบครัวที่มีเครื่องดนตรีหรือ มีบุคคลที่สนใจทางดนตรีอยู่ด้วยจะมีส่วนส่งเสริมความสนใจ และความสามารถด้านดนตรีของสมาชิกในครอบครัว ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสิ่งแวดล้อมหรือบริบททางดนตรีไทยส่งผลต่อทัศนคติทางการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษา

ดัดแปลงจากโครงงานเรียนดนตรีไทยของ น.ร. อ.ร.
ร.ร. ลำปางวิทยาคม ปี ๒๕๕๑
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

น.ร. ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 และปริญญาตรีต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 1-2 ของสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่เรียนโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา (วุฒิการศึกษาศาสตรบัณฑิต) วิชาเอกดนตรีไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ๒๕๕๑ จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 42 คน สถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 15 คน สถาบันราชภัฏพระนคร จำนวน 59 คน สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 146 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

สถาบันราชภัฏ	บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	จันทรเกษม	พระนคร	สวนสุนันทา	รวม
ชั้นปีที่ 2	16	—	22	17	55
ชั้นปีที่ 3 หรือ ปริญญาตรีต่อเนื่องปีที่ 1	13	—	21	8	42
ชั้นปีที่ 4 หรือ ปริญญาตรีต่อเนื่องปีที่ 2	13	15	16	5	49
รวม	42	15	59	30	146

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะทางด้านดนตรีประเภทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแบบสอบถามของวัลลภา พัดเปีย (2539 : 125 – 129) ปณิตดา พ่วงพี (2544 : 109 – 115) และประภา เทียงเข้ม (2544 : 103 – 114) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย
3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย จำนวน 10 ข้อ และ แบบสอบถามทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ และ 5 ระดับ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา
5. แก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วปรึกษาขอความเห็นชอบจากประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท
6. พิมพ์แบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา จำนวน 30 คน ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
7. ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้สถิติ t -test วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย (Ferguson, 1981 : 180) ได้ข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 30 ข้อ (ภาคผนวก ค)
8. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984 : 169) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.825
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับที่ตรวจแก้ไข แล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ สถาบัน ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 3 ตัวเลือก คะแนนรวมทั้งหมด 20 คะแนน โดยผู้วิจัยกำหนดคะแนนเป็นค่าน้ำหนักเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ถ้าเลือกตอบข้อ ก. จะได้คะแนนเป็น 2

ถ้าเลือกตอบข้อ ข. จะได้คะแนนเป็น 1

ถ้าเลือกตอบข้อ ค. จะได้คะแนนเป็น 0

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแปลคะแนนเป็นร้อยละ ดังนี้

ตั้งแต่ร้อยละ 67 ขึ้นไป หมายถึง ผู้ตอบอยู่ในกลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง

ระหว่างร้อยละ 34 – 66 หมายถึง ผู้ตอบอยู่ในกลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง

ตั้งแต่ร้อยละ 33 ลงมา หมายถึง ผู้ตอบอยู่ในกลุ่มที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating – Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามที่เป็นข้อความทางบวกทั้งหมด 23 ข้อ และข้อความทางลบทั้งหมด 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ และผู้วิจัยค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	ผู้ตอบมีทักษะดีอย่างยิ่งต่อการเรียนดนตรีไทย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	ผู้ตอบมีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ผู้ตอบมีทักษะดีปานกลางต่อการเรียนดนตรีไทย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	ผู้ตอบมีทักษะไม่ดีต่อการเรียนดนตรีไทย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	ผู้ตอบมีทักษะไม่ดีอย่างยิ่งต่อการเรียนดนตรีไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏพระนคร และสถาบันราชภัฏจันทรเกษม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือตามข้อ 1 พร้อมด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไข จนมีคุณภาพ ไปขอความร่วมมือกับนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรมแกรมวิชาดนตรีศึกษา ในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 146 ฉบับ ซึ่งแจ้งรายละเอียดของแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด 146 ฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลที่ได้ไปทั้งหมดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ตามความมุ่งหมายข้อที่หนึ่ง เพื่อศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถาบัน วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ตามความมุ่งหมายข้อที่สอง เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งใช้การทดสอบที (t - test) สำหรับ ชั้นปี วิชาเอก สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน

4.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

4.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

4.1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม

4.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้การทดสอบที (Ferguson. 1981 : 180)

4.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 61)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

4.3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบที (Edwards. 1957 : 152)

4.3.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้การทดสอบความแปรปรวนความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981 : 190)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถาบัน และเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทยโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา เพื่อให้การแปลความหมายข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่สถิติที่ใช้ทดสอบ จะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมุติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน เพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การทดสอบที ส่วนชั้นปี วิชาเอก สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	85	58.2
1.2 หญิง	61	41.8
รวม	146	100.0
2. สถาบัน		
2.1 สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	42	28.8
2.2 สถาบันราชภัฏจันทรเกษม	15	10.3
2.3 สถาบันราชภัฏพระนคร	59	40.4
2.4 สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา	30	20.5
รวม	146	100.0
3. ชั้นปี		
3.1 ชั้นปีที่ 2	55	37.7
3.2 ชั้นปีที่ 3 และปริญญาตรีต่อเนื่องปีที่ 1	42	28.8
3.3 ชั้นปีที่ 4 และปริญญาตรีต่อเนื่องปีที่ 2	49	33.5
รวม	146	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
4. วิชาเอก		
4.1 เครื่องสาย	54	37.0
4.2 ปี่พาทย์	74	50.7
4.3 คีตศิลป์	18	12.3
รวม	146	100.0
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
2.1 ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	75	51.4
2.2 ตั้งแต่ 2.49 ลงมา	71	48.6
รวม	146	100.0
6. สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย		
6.1 สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง	43	29.5
6.2 สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง	80	54.8
6.3 สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ	23	15.7
รวม	146	100.0
7. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ		
7.1 ความมุ่งมั่นในการเรียนและอาชีพ	61	41.8
7.2 ด้านลักษณะของสถาบัน	20	13.7
7.3 การสนับสนุนจากบุคคลอื่น	11	7.5
7.4 เหตุผลส่วนตัว	54	37.0
รวม	146	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศชาย (ร้อยละ 58.2) และ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจากสถาบันราชภัฏพระนครมากที่สุด (ร้อยละ 40.4) เมื่อพิจารณาตามชั้นปี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 37.7) นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาสาขาวิชาปี่พาทย์มากที่สุด (ร้อยละ 50.7) ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง คือ อยู่ใน

ช่วงคะแนนสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป (ร้อยละ 51.4) นักศึกษาส่วนใหญ่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยในระดับปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 54.8) และส่วนใหญ่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นหวังในการเรียนและอาชีพ (ร้อยละ 41.8)

ตอนที่ 2 ศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน เพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 5 – 12

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	นักศึกษา (N = 146)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน	4.64	.51	ดีอย่างยิ่ง
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.38	.61	ดี
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.37	.66	ดี
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.93	.87	ดี
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.69	1.20	ดี
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.64	1.26	ดี
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.34	.71	ดี
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.55	.55	ดีอย่างยิ่ง
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.10	.85	ดี
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.60	1.39	ดี
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.32	1.34	ดีปานกลาง
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.61	1.16	ดี
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.23	.75	ดี
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.30	.68	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	นักศึกษา (N = 146)		ระดับ
		$\bar{X}$	SD	
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.71	.55	ดีอย่างยิ่ง
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ (ยุค IT)	3.45	1.19	ดีปานกลาง
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	3.01	1.12	ดีปานกลาง
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.10	.79	ดี
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก	4.34	.64	ดี
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบทเรียนอยู่เสมอ	4.14	.68	ดี
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความกระตือรือร้น ที่จะเรียน	4.11	.69	ดี
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์ อันดี	4.55	.61	ดีอย่างยิ่ง
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็นจริงๆ	4.27	.68	ดี
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.49	.59	ดี
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือกประกอบ อาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.21	.79	ดี
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษใน ระหว่างเรียน	4.53	.67	ดีอย่างยิ่ง
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิในการทำงาน อื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.33	.59	ดี
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านเป็นผู้มี ระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.27	.71	ดี
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่น ในตนเอง	4.34	.62	ดี
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	4.29	.67	ดี
	รวม	4.12	.39	ดี

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมมีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษามีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อ ยกเว้น และข้อ 11, 16, และ 17 ที่นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22, และ 26 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่งต่อการเรียนดนตรีไทย

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน

ข้อ ที่	ทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย	สถาบัน ราชภัฏ บ้านสมเด็จ เจ้าพระยา N = 42		สถาบัน ราชภัฏ จันทรเกษม N = 15		สถาบัน ราชภัฏ พระนคร N = 59		สถาบัน ราชภัฏ สวนสุนันทา N = 30	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน	4.69	.46	4.40	.63	4.66	.51	4.63	.49
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.36	.69	4.27	.70	4.46	.53	4.30	.59
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.33	.68	4.00	.75	4.56	.50	4.23	.77
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.79	1.04	4.00	.75	4.00	.83	3.97	.71
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.86	1.26	3.93	1.16	3.47	1.25	3.77	.97
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.83	1.30	4.00	1.00	3.37	1.33	3.73	1.08
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.50	.59	4.20	.94	4.24	.77	4.37	.56
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.64	.48	4.27	.70	4.53	.56	4.63	.49
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.00	.91	4.13	.83	4.15	.86	4.10	.75
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.07	1.23	3.73	1.22	3.12	1.46	3.80	1.27
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.81	1.21	3.60	1.24	2.73	1.35	3.63	1.15

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	สถาบัน ราชภัฏ บ้านสมเด็จ เจ้าพระยา N = 42		สถาบัน ราชภัฏ จันทรเกษม N = 15		สถาบัน ราชภัฏ พระนคร N = 59		สถาบัน ราชภัฏ สวนสุนันทา N = 30	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.81	1.04	3.80	.86	3.41	1.28	3.63	1.15
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีใน หมู่คณะ	4.17	.82	3.93	.88	4.36	.60	4.23	.81
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.24	.85	4.13	.51	4.39	.61	4.30	.59
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.74	.49	4.40	.91	4.71	.49	4.80	.48
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุค สารสนเทศ (ยุค IT)	3.81	1.11	3.40	1.12	3.19	1.25	3.47	1.13
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	3.26	.93	3.07	.79	2.75	1.30	3.13	1.00
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.12	.83	3.67	1.11	4.20	.73	4.10	.54
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความ เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก	4.40	.76	4.07	.59	4.37	.58	4.33	.54
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบท เรียนอยู่เสมอ	4.17	.73	3.80	.77	4.32	.62	3.93	.58
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน	4.24	.72	3.80	1.01	4.17	.59	3.97	.55
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี	4.67	.57	4.13	.74	4.54	.59	4.60	.56
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็น จริงๆ	4.48	.63	3.93	.70	4.22	.74	4.27	.52
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอก เหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.55	.63	4.20	.56	4.51	.56	4.50	.57
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือก ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.17	.69	4.33	.61	4.14	.91	4.33	.71
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหาราย ได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.43	.66	4.53	.64	4.51	.70	4.73	.58

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	สถาบัน ราชภัฏ บ้านสมเด็จ เจ้าพระยา N = 42		สถาบัน ราชภัฏ จันทรเกษม N = 15		สถาบัน ราชภัฏ พระนคร N = 59		สถาบัน ราชภัฏ สวนสุนันทา N = 30	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิใน การทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.33	.61	4.07	.70	4.39	.58	4.33	.47
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.29	.80	4.13	.64	4.36	.71	4.13	.57
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมี ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.43	.63	4.20	.56	4.29	.61	4.40	.62
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้	4.31	.71	4.20	.56	4.27	.69	4.37	.61
รวม		4.21	.41	4.01	.38	4.07	.40	4.15	.34

จากตาราง 6 นักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา ที่ศึกษาในสถาบัน
ราชภัฏต่างกันต่างก็มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

นักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย
ในเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 17 ที่นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22 และข้อ 24
นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยใน เกือบ
ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดี
อย่างยิ่ง

นักศึกษาสถาบันราชภัฏพระนคร ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบ
ทุกข้อยกเว้นข้อ 5, 6, 10, 11, 12, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 3, 8, 15,
22, 24 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบ
ทุกข้อยกเว้นข้อ 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22 และข้อ 26
นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียน
ดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	นักศึกษาชาย N = 85		นักศึกษาหญิง N = 61	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ที่มีมาช้านาน	4.64	.53	4.64	.48
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.41	.60	4.33	.62
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.39	.59	4.34	.75
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	4.00	.90	3.84	.82
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.62	1.19	3.79	1.19
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.69	1.17	3.57	1.37
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.26	.78	4.44	.56
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.51	.59	4.62	.48
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.04	.93	4.18	.71
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.59	1.38	3.61	1.40
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญ ก้าวหน้า	3.29	1.35	3.34	1.34
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.61	1.05	3.61	1.29
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.31	.67	4.13	.84
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.32	.67	4.28	.68
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.73	.56	4.67	.53
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ (ยุค IT)	3.44	1.20	3.46	1.19
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	2.99	1.09	3.03	1.15
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.08	.80	4.13	.76
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก	4.35	.68	4.33	.56
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบทเรียนอยู่เสมอ	4.15	.69	4.13	.67

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	นักศึกษาชาย N = 85		นักศึกษาหญิง N = 61	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน	4.19	.71	4.00	.63
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี	4.54	.60	4.56	.62
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็นจริงๆ	4.28	.64	4.26	.72
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.52	.61	4.44	.56
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือกประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.18	.78	4.25	.78
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.58	.66	4.48	.67
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิในการทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.32	.62	4.34	.54
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.28	.75	4.25	.65
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.33	.62	4.36	.60
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.29	.70	4.30	.61
	รวม	4.13	.41	4.12	.36

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงที่ศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาเพศชายส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11, 16 และข้อ 17 ที่นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 22, 24 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง ส่วนนักศึกษาเพศหญิงส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11, 16 และข้อ 17 ที่นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15 และข้อ 22 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียน
ดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามชั้นปี

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	ชั้นปีที่ 2 N = 55		ชั้นปีที่ 3 และ ปริญญาตรีต่อ เนื่องปีที่ 1 N = 42		ชั้นปีที่ 4 และ ปริญญาตรีต่อ เนื่องปีที่ 2 N = 49	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน	4.69	.50	4.60	.49	4.61	.53
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.33	.61	4.38	.62	4.43	.61
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.35	.61	4.36	.75	4.41	.64
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.87	.92	3.83	.90	4.08	.75
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.80	1.12	3.50	1.33	3.73	1.15
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.80	1.16	3.45	1.38	3.63	1.25
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.33	.72	4.38	.62	4.31	.76
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.65	.51	4.45	.55	4.53	.58
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.07	.83	4.05	.85	4.16	.87
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.84	1.22	3.55	1.38	3.37	1.53
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.29	1.30	3.36	1.35	3.31	1.40
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.64	1.11	3.60	1.30	3.59	1.09
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.29	.59	4.14	.92	4.24	.75
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.33	.64	4.21	.78	4.35	.63
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.82	.43	4.62	.53	4.65	.66

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย	ชั้นปีที่ 2 N = 55		ชั้นปีที่ 3 และ ปริญญาตรีต่อ เนื่องปีที่ 1 N = 42		ชั้นปีที่ 4 และ ปริญญาตรีต่อ เนื่องปีที่ 2 N = 49	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุค สารสนเทศ (ยุค IT)	3.40	1.11	3.55	1.15	3.41	1.32
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	2.96	1.10	3.10	1.10	2.98	1.16
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.15	.70	4.21	.68	3.96	.93
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความ เป็นผู้นำกล้าแสดงออก	4.42	.62	4.21	.64	4.37	.63
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อม บทเรียนอยู่เสมอ	4.29	.59	4.07	.71	4.04	.73
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน	4.24	.57	4.02	.64	4.04	.81
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี	4.62	.56	4.52	.63	4.49	.64
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็น จริงๆ	4.27	.62	4.36	.61	4.20	.79
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดง นอกเหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.49	.60	4.48	.59	4.49	.58
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือก ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.22	.80	4.24	.69	4.16	.85
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทย หารายได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.60	.65	4.48	.63	4.51	.71
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิใน การทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.36	.52	4.26	.66	4.35	.59
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึก ให้ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.36	.64	4.12	.83	4.29	.64

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	ชั้นปีที่ 2 N = 55		ชั้นปีที่ 3 และ ปริญญาดำเนิน เนื่องปีที่ 1 N = 42		ชั้นปีที่ 4 และ ปริญญาดำเนิน เนื่องปีที่ 2 N = 49	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.44	.60	4.24	.65	4.33	.59
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.33	.61	4.24	.72	4.31	.68
รวม		4.17	.36	4.08	.46	4.11	.36

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปริญญาดำเนินเนื่องชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 5, 6, 11, และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 15 และข้อ 22 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และปริญญาดำเนินเนื่องชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 10, 11, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียน
ดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขา
วิชาเอก

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	ปีพหุ N = 74		เครื่องสาย N = 54		คีตศิลป์ N = 18	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญ รุ่งเรือง ของประเทศที่มีมาช้านาน	4.68	.50	4.59	.53	4.61	.50
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	4.39	.61	4.35	.58	4.39	.69
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อน มนุษย์	4.45	.57	4.20	.78	4.56	.51
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.01	.91	3.81	.75	3.94	.99
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.74	1.14	3.54	1.27	3.94	1.16
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.78	1.16	3.44	1.29	3.67	1.49
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.28	.78	4.37	.65	4.44	.51
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.57	.57	4.50	.54	4.67	.48
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.01	.91	4.28	.71	3.89	.90
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.51	1.40	3.65	1.40	3.78	1.30
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า	3.23	1.33	3.44	1.41	3.28	1.22
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.64	1.06	3.48	1.28	3.89	1.13
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.32	.68	4.09	.85	4.28	.66
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.34	.64	4.19	.75	4.50	.51
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.74	.55	4.65	.55	4.72	.57
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ (ยุค IT)	3.39	1.19	3.46	1.31	3.61	.77
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	2.97	1.12	3.06	1.10	3.00	1.18

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	เป๊พาทย์ N = 74		เครื่องสาย N = 54		คีตศิลป์ N = 18	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.12	.81	4.04	.77	4.22	.73
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก	4.41	.68	4.28	.49	4.28	.82
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบทเรียน อยู่เสมอ	4.20	.66	4.07	.77	4.11	.47
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน	4.23	.63	3.93	.77	4.17	.51
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี	4.54	.60	4.56	.60	4.56	.70
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็นจริงๆ	4.27	.64	4.30	.69	4.22	.80
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือ หลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.55	.57	4.44	.57	4.33	.68
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือกประกอบ อาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.12	.87	4.39	.62	4.00	.76
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษ ในระหว่างเรียน	4.65	.62	4.43	.63	4.39	.85
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิในการ ทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.34	.60	4.33	.54	4.28	.66
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านเป็น ผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.31	.75	4.22	.66	4.22	.64
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมี ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.34	.60	4.39	.62	4.22	0.64
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	4.28	.73	4.33	.61	4.22	0.54
	รวม	4.14	0.42	4.09	.37	4.14	0.36

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างกันต่างก็มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักศึกษาสาขาวิชาปี่พาทย์ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22, 24 และข้อ 26 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

นักศึกษาสาขาวิชาเครื่องสาย ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 6, 11, 12, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 15 และข้อ 22 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

นักศึกษาสาขาวิชาคีตศิลป์ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 3, 8, 15 และข้อ 22 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางเรียน

ข้อ ที่	ทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูง N = 75		ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ปานกลาง N = 71	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ ที่มีมาช้านาน	4.63	.51	4.65	.51
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.39	.61	4.37	.61
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.29	.78	4.45	.50
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง	3.80	.91	4.07	.79
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.80	1.27	3.58	1.10
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.75	1.28	3.54	1.22
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.35	.64	4.32	.77
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.59	.54	4.52	.55

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูง N = 75		ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ปานกลาง N = 71	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.15	.81	4.04	.88
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.75	1.36	3.44	1.40
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.45	.38	3.17	1.28
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.72	1.20	3.49	1.10
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.17	.82	4.30	.66
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.29	.63	4.31	.72
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.67	.62	4.75	.47
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ (ยุค IT)	3.52	1.20	3.37	1.18
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	3.05	1.07	2.96	1.16
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	3.96	.92	4.25	.57
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำกล้าแสดงออก	4.28	.62	4.41	.64
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบทเรียนอยู่เสมอ	4.04	.72	4.25	.62
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน	4.04	.76	4.18	.59
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี	4.51	.66	4.59	.55
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็นจริงๆ	4.27	.70	4.28	.65
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.45	.62	4.52	.55
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือกประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกจากวิชาชีพรู	4.33	.75	4.07	.79
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.52	.62	4.55	.71

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สูง N = 75		ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ปานกลาง N = 71	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิในการทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.27	.60	4.39	.57
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านเป็นผู้มี ระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.29	.69	4.24	.72
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นใน ตนเอง	4.41	.61	4.27	.60
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	4.31	.69	4.28	.63
	รวม	4.13	.41	4.12	.37

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันต่างก็มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 10, 11, 1, 2 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 15, 22, 24 และข้อ 26 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียน
ดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย สูง N = 43		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ปานกลาง N = 80		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ต่ำ N = 23	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญ รุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน	4.70	.46	4.64	.50	4.52	.59
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	4.44	.70	4.38	.60	4.26	.44
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่าง เพื่อนมนุษย์	4.58	.62	4.26	.68	4.35	.57
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.28	.85	3.77	.85	3.83	.77
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	4.19	.95	3.50	1.23	3.43	1.23
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	4.21	.96	3.47	1.29	3.17	1.30
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทาง อารมณ์	4.47	.82	4.30	.66	4.22	.60
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์	4.79	.41	4.54	.52	4.17	.65
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.47	.66	4.09	.78	3.43	.99
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิด สร้างสรรค์	3.70	1.56	3.55	1.36	3.57	1.12
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.37	1.55	3.25	1.26	3.43	1.19
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	4.16	.97	3.39	1.19	3.35	1.02
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีใน หมู่คณะ	4.44	.73	4.15	.79	4.13	.54
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.56	.62	4.19	.73	4.22	.42

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย สูง N = 43		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ปานกลาง N = 80		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ต่ำ N = 23	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.72	.63	4.69	.54	4.74	.44
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุค สารสนเทศ (ยุค IT)	3.88	1.27	3.26	1.13	3.36	1.05
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	3.35	1.23	2.92	1.06	2.65	.93
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.21	.83	3.99	.80	4.30	.55
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความ เป็นผู้นำกล้าแสดงออก	4.58	.54	4.25	.66	4.22	.60
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อม บทเรียนอยู่เสมอ	4.30	.74	4.10	.66	4.00	.60
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน	4.35	.72	3.99	.68	4.09	.51
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี	4.74	.53	4.49	.61	4.39	.65
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็น จริงๆ	4.44	.66	4.23	.65	4.13	.75
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดง นอกเหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.67	.56	4.42	.56	4.35	.64
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือก ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.51	.76	4.15	.76	3.83	.71
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทย หารายได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.77	.48	4.44	.69	4.43	.78
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิใน การทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.60	.49	4.21	.56	4.22	.67
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึก ให้ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.63	.48	4.17	.72	3.91	.73

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ ร.	ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย	สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย สูง N = 43		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ปานกลาง N = 80		สิ่งแวดล้อม ทางดนตรีไทย ต่ำ N = 23	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.60	.58	4.34	.52	3.87	.69
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.56	.59	4.25	.64	3.96	.70
	รวม	4.37	.36	4.04	.35	3.94	.38

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยแตกต่างกันต่างก็มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 3, 8, 14, 15, 19, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29 และข้อ 30 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 6, 11, 12, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8 และข้อ 15 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 5, 6, 9, 11, 12, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง ส่วนข้อ 1 และข้อ 15 นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	ความมุ่ง หวังในการ เรียนและ อาชีพ N = 61		ด้าน ลักษณะ ของสถาบัน N = 20		การ สนับสนุน จากบุคคล อื่น N = 11		เหตุผล ส่วนตัว N = 54	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน	4.70	.49	4.50	.60	4.27	.46	4.69	.46
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	4.36	.57	4.35	.58	4.18	.60	4.44	.66
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์	4.36	.65	4.10	.85	4.45	.52	4.46	.60
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	3.92	.86	4.05	.68	3.55	.68	3.98	.96
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง	3.95	1.04	2.80	1.32	3.82	1.32	3.70	1.16
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย	3.90	1.16	2.80	1.54	3.55	1.36	3.69	1.11
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์	4.39	.64	4.35	.87	4.36	.50	4.26	.75
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.67	.50	4.55	.51	4.36	.67	4.46	.57
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้	4.13	.92	4.50	.60	3.55	.52	4.02	.83
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	3.87	1.31	2.95	1.50	3.36	1.43	3.57	1.36
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า	3.56	1.27	2.60	1.35	3.00	1.34	3.37	1.35
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ	3.80	1.06	2.95	1.39	3.55	1.29	3.65	1.08
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ	4.30	.69	3.95	1.05	4.36	.67	4.24	.69
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี	4.36	.63	4.25	.71	4.45	.52	4.22	.74
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ	4.64	.63	4.65	.58	4.73	.64	4.80	.40

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทย	ความมุ่ง หวังในการ เรียนและ อาชีพ N = 61		ด้าน ลักษณะ ของสถาบัน N = 20		การ สนับสนุน จากบุคคล อื่น N = 11		เหตุผล ส่วนตัว N = 54	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุค สารสนเทศ (ยุค IT)	3.57	1.17	2.80	1.10	3.45	.82	3.54	1.25
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล	3.11	1.11	2.70	1.08	2.36	1.02	3.13	1.11
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน	4.16	.84	4.30	.57	4.09	.30	3.96	.84
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความ เป็นผู้ นำ กล้าแสดงออก	4.43	.61	4.35	.48	4.27	.46	4.26	.73
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบท เรียนอยู่เสมอ	4.25	.62	4.25	.78	3.82	.60	4.06	.71
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน	4.15	.67	4.25	.63	4.09	.53	4.02	.73
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่าง ๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี	4.56	.67	4.55	.51	4.55	.68	4.54	.57
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็น จริงๆ	4.26	.70	4.30	.65	4.45	.68	4.24	.67
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอก เหนือหลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	4.54	.59	4.30	.47	4.36	.67	4.52	.60
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือก ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกเหนือจากวิชาชีพครู	4.08	.82	4.15	.81	4.09	.53	4.39	.76
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหาราย ได้พิเศษในระหว่างเรียน	4.46	.72	4.45	.68	4.64	.50	4.63	.62
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิใน การทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น	4.36	.57	4.40	.50	4.90	.53	4.31	.63
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน	4.38	.63	4.25	.63	4.36	.67	4.13	.80

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	ทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย	ความมุ่ง หวังในการ เรียนและ อาชีพ N = 61		ด้าน ลักษณะ ของสถาบัน N = 20		การ สนับสนุน จากบุคคล อื่น N = 11		เหตุผล ส่วนตัว N = 54	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.46	.59	4.25	.55	4.09	.70	4.30	.63
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.34	.68	4.25	.55	4.18	.60	4.28	.71
	รวม	4.20	.39	3.96	.37	4.01	.34	4.12	.40

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อแตกต่างกันต่างก็มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อโดยมีความมุ่งหวังในการเรียนและอาชีพ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 8, 14, และข้อ 15 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อโดยคุณลักษณะของสถาบัน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 5, 6, 10, 11, 12, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 8, 15 และข้อ 22 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อโดยได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 10, 11, 16 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 22 และข้อ 26 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อด้วยเหตุผลอื่น ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยในเกือบทุกข้อยกเว้นข้อ 11 และข้อ 17 นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง ส่วนข้อ 1, 15, 22, 24 และข้อ 26 นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การทดสอบที ส่วนชั้นปี วิชาเอก สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 13 – 19

ตาราง 13 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

	นักศึกษาชาย		นักศึกษาหญิง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม	4.13	.41	4.12	.36	.107	.915

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามชั้นปี

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	0.209	0.104	0.665	0.516
ภายในกลุ่ม	143	22.419	0.157		
รวม	145	22.627			

จากตาราง 14 ไม่พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาเอก

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	0.098	0.049	0.311	0.733
ภายในกลุ่ม	143	22.530	0.158		
รวม	145	22.627			

จากตาราง 15 ไม่พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยรวม	4.13	.41	4.12	.37	.221	.826

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	3.931	1.965	15.032	0.000
ภายในกลุ่ม	143	18.697	0.131		
รวม	145	22.627			

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างของทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย

สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย	$\bar{X}$	สูง	กลาง	ต่ำ
		4.37	4.04	3.94
สูง	4.37			
กลาง	4.04	*		
ต่ำ	3.94	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูงกับนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลางและนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย โปรแกรม
วิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	1.008	0.336	2.208	0.090
ภายในกลุ่ม	142	21.619	0.152		
รวม	145	22.627			

จากตาราง 19 ไม่พบว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อต่างกัน มีทัศนคติต่อ
การเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถาบัน และเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 – 4 และนักศึกษาปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 1 – 2 สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 146 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยของนักศึกษาโปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ข้อ ลักษณะของแบบเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้เท่ากับ 0.825
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 146 ฉบับ ได้รับคืน 146 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
 - 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
 - 4.2 ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถาบัน เพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การทดสอบที (t – test) สำหรับ ชั้นปี วิชาเอก สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถาบัน สรุปได้ดังนี้

1.1 นักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทย สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ การได้รับเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี และการใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน ที่นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง ส่วนเรื่องที่มีการเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ และวิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากลที่นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง

1.2 นักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมมีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

1.2.1 นักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ส่วนใหญ่มีทักษะดีต่อการเรียนดนตรีไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ การได้รับเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี และรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ที่นักศึกษามีทักษะดีอย่างยิ่ง ส่วนเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล ที่นักศึกษามีทักษะดีปานกลาง

1.2.2 นักศึกษาสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน ที่นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง ส่วนเรื่องการเรียนรู้ดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล ที่นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง

1.2.3 นักศึกษาสถาบันราชภัฏพระนคร ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อนมนุษย์ การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การได้รับเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี รู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือหลักสูตรเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และการใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน ที่นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง ส่วนเรื่องการเรียนรู้ดนตรีไทยเป็นสิ่งล้าสมัยต้องปรับปรุง การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งซ้ำซากจำเจ การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล ที่นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง

1.2.4 นักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศที่มีมาช้านาน การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่วนเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ การได้รับเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี และการใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้พิเศษในระหว่างเรียน ที่นักศึกษามีทัศนคติอย่างยิ่ง ส่วนเรื่องการเรียนรู้ดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล ที่นักศึกษามีทัศนคติปานกลาง

2. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ สรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

2.5 นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูงมีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างกัน นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง และ นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยต่ำ ส่วนกลุ่มอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.6 นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏจันทรเกษม และสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ส่วนใหญ่ชอบและมีใจรักในด้านวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทย การเรียนดนตรีไทยถือเป็นการส่งเสริมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ เมื่อนักศึกษาได้รับการคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์อันดี รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถหารายได้พิเศษระหว่างเรียนได้ ส่งผลให้นักศึกษามีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก นอกจากนี้ลักษณะทางธรรมชาติของการเรียนศิลปะจะช่วยกล่อมเกลাজิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน ส่งผลให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก นอกจากนี้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรที่สถาบันราชภัฏทั้ง 4 สถาบัน กำหนดให้เรียนอาจมีส่วนเอื้อให้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังถ่ายทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ลักษณะนิสัยเหล่านี้ ทำให้นักศึกษาดังใจเรียน รวมกลุ่มกันเพื่อฝึกซ้อม ทบทวนบทเรียน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและศักยภาพในตนเองมากขึ้น ซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมทางดนตรีไทย รู้สึกยินดีและภาคภูมิใจที่ได้เข้าร่วมและเข้าชมกิจกรรมการแสดงต่างๆ ของสถาบันนอกเหนือหลักสูตร เพราะถือว่าเป็นประสบการณ์อันดีนอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างรายได้พิเศษให้กับตนเอง อีกด้วย ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2528 : 24) กล่าวว่า การเรียนการสอนศิลปะไม่ควรยึดมั่นอยู่กับปัญหา รูปแบบ หรือวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง แก้ไข ควรเลือกใช้หลายๆ วิธี เพื่อให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ ไม่ว่าผู้สอนจะใช้วิธีสอนแบบใดก็ตามผู้เรียนควรมีโอกาสแสดงออกได้อย่างอิสระทั้งทางด้านความคิดและการปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาการรอบตัว นอกจากนี้ธรรมชาติของการเรียนศิลปะจะช่วยกล่อมเกลাজิตใจให้เป็นผู้มีใจอ่อนโยนอีกด้วย และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538 : 31) กล่าวว่า การที่บุคคลมีความมุ่งมั่นในอนาคตสูง จะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างขยันขันแข็งในสภาพการณ์ปัจจุบัน เพื่อที่จะรอรับผลได้ในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิตดา พ่วงพิ

(2544 : 86) ที่ศึกษาทักษะต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ พบว่า นักเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นหวังในการเรียนและอาชีพ ชอบศิลปะทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี คิดว่าการได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็นประสบการณ์ที่ดี ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก ทำให้เกิดศิลปะนิสัยที่ดีในตนเอง

2. การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ชั้นปี วิชาเอก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย และแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีวุฒิภาวะ คุณวุฒิ และวัยวุฒิใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง เมื่อเข้ามาศึกษาต่อในด้านวิชาชีพดนตรีไทย จะต้องสนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และหมั่นฝึกฝนตนเองเพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านดนตรีอยู่ตลอดเวลา ต้องมุ่งมั่น ทุ่มเทเวลา และใช้เวลาอยู่ในสถาบันในการปฏิบัติฝึกฝนทักษะดนตรีให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ากับตนเองให้มากที่สุด ซึ่งนักศึกษาต้องให้ความสนใจและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ เมื่อนักศึกษาได้รับการคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ จึงถือว่าเป็นประสบการณ์อันดีสำหรับตนเอง ดังนั้นเรื่องเพศจึงไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนดนตรีไทย ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีค่านิยมและมีทัศนคติต่อวัฒนธรรมด้านดนตรีไทย ดังที่ สุรางค์ ไคว่ตะกุล (2533 : 106) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังไว้ ความแตกต่างจริงมีน้อยมาก ผู้สอนควรคิดว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ความสามารถเท่ากัน และที่สำคัญไม่ควรคาดหวังว่าเพศใดเพศหนึ่งจะมีความสามารถโดดเด่นกว่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับ นริรัตน์ วิจิตรแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา นักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์ และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษาชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาในแบบประเมินตนเองไม่แตกต่างกัน และ ธวัชรัตน์ พลเจริญ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องทักษะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีทักษะต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ว่าจะศึกษาอยู่ในชั้นปีและมีระดับความรู้ที่ได้รับแตกต่างกันก็ตาม เมื่อเรียนในชั้นที่สูงขึ้นเนื้อหาวิชายากมากขึ้น นักศึกษาดังก็มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และมีความกล้าแสดงออกในศักยภาพและความสามารถของตนเอง ซึ่งนักศึกษามีทัศนคติในเรื่องดังกล่าวดี ทั้งนี้เนื่องมาจากสถาบันราชภัฏมีกิจกรรมและการแสดงที่เกี่ยวกับการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันที่ต้องใช้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้นักศึกษาดังชั้นปีได้มีโอกาสฝึกฝนวิชาความรู้ที่ได้ศึกษามารวมกันจนเกิดทักษะ

ความชำนาญในระดับหนึ่งที่เป็นประสบการณ์ที่ดีร่วมกัน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สามารถหารายได้พิเศษระหว่างเรียนได้ และกล้าแสดงความสามารถของตนเองต่อสาธารณชน ดังที่ สุพร ตั้งสมวรพงษ์ (2542 : 77) กล่าวว่า นักศึกษารุ่นพี่จะให้คำแนะนำด้านการเรียนและการฝึกปฏิบัติแก่นักศึกษารุ่นน้อง และครูยังเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียน ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์ ดูแลเอาใจใส่เสมือนบุคคลในครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา พ่วงพี (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาทักษะต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ พบว่า นักเรียน นักศึกษาทุกชั้นปี มีทักษะด้านการเรียนนาฏศิลป์ ดนตรี ไม่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาที่ศึกษาสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่ศึกษาวิชาชีพดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานทฤษฎีดนตรีไทย ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่านักศึกษาจะศึกษาในวิชาเอกเป่าพาทย์ เครื่องสาย หรือคีตศิลป์ นักศึกษาจะต้องศึกษาทฤษฎีควบคู่กับการเรียนปฏิบัติดนตรีตามสาขาวิชาเอก และนักศึกษาต้องสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ นอกเหนือจากเครื่องดนตรีที่ตนศึกษาเป็นวิชาเอก นอกจากนี้ในการเรียนการสอนดนตรีไทยในแต่ละสาขาวิชาเอก จะมีรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมือนกัน คือ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากครูผู้สอนในลักษณะของการปฏิบัติ (การสอนตัวต่อตัว) เรียนโดยอาศัยความจำเป็นหลัก เมื่อศึกษาถึงขั้นดีเยี่ยมในระดับหนึ่งผู้เรียนสามารถเพิ่มสิ่งที่เป่าเอกลักษณะเฉพาะตนลงไปในบทเพลงนั้นๆ ให้ความไพเราะมากขึ้นตามลำดับ เมื่อนักศึกษาได้มาบรรเลงรวมวงมีการปฏิบัติร่วมกัน ย่อมทำให้เข้าใจ มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ทำให้นักศึกษาได้สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมกัน เกิดประสบการณ์อันดีและความรู้สึกที่ดีต่อดนตรีไทย ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า การเรียนการสอนเป็นเรื่องของคนกับคน เป็นเรื่องความการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ และทักษะซึ่งกันและกัน ผู้ที่มีความรู้มามากย่อมจะมีโอกาสให้มากกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย แต่ผู้มีความรู้น้อยก็ย่อมมีโอกาสให้ได้เช่นกัน ทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้เป็นบรรยากาศของการช่วยเหลือ ร่วมมือ เห็นอกเห็นใจ และเคารพซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา พลอยประไพ (2541 : 66) ที่ศึกษาเรื่องการทำนบเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ครูมีบทบาท หน้าที่สำคัญในการชี้แนะทางเลือกที่หลากหลายให้แก่เด็กนักเรียน เช่น การยกย่องผู้ที่ประสบความสำเร็จในสายอาชีพต่างๆ การจูงใจตามแนวทางที่เหมาะสม และมีแนวทางปฏิบัติให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะของตนได้ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ทำหน้าที่เสริมสร้างประสบการณ์ และเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้ข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขของสังคม และสิ่งแวดล้อม

2.4 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาทุกคนเมื่อเข้าศึกษาในสถาบันต่างก็ได้รับการอบรมขัดเกลาประสบการณ์ต่างๆ ทั้งด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิต ใครที่มีประสบการณ์หรือผลการเรียนดีก็ช่วยแนะคำเพื่อน ๆ การรวมกลุ่มเพื่อการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทำให้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการแนะนำชี้แนะแนวทางการปฏิบัติทั้งวิชาเอก และวิชาการต่างๆ ให้กับเพื่อนในกลุ่มได้เป็นอย่างดี การเรียนการสอนเป็นแบบครอบครัว ต่างคนต่างชี้แนะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 45) กล่าวว่าไว้ว่าเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งการปรับตัวในสังคม และจากงานวิจัยของ สว่างจิต ศรีระชา (2531 : 305) ที่ศึกษาเรื่องชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า การรวมกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาวัยรุ่นมีผลดี คือ มีความอบอุ่นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษาอีกด้วย

2.5 นักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูง มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยแตกต่างจากนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยสูงมีเป้าหมายในการเข้าศึกษาวิชาชีพดนตรีไทยในสถาบันราชภัฏอย่างชัดเจน เข้ามาศึกษาด้านวิชาชีพดนตรีไทยด้วยใจรัก และเห็นความสำคัญของการศึกษาด้านวัฒนธรรมทางดนตรี นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานครอบครัวที่มีอาชีพเป็นนักดนตรี หรือแวดล้อม คลุกคลีโดยตรง และได้สัมผัสดนตรีไทยตั้งแต่เล็ก เป็นการปลูกฝังกระบวนการคิด ค่านิยม และทัศนคติของนักศึกษา ส่วนนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยปานกลางและต่ำส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานครอบครัวจากบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยโดยตรง ผู้ปกครองหรือบุคคลใกล้ชิดอาจชอบฟังเพลงไทย ชอบเล่นดนตรีไทย หรือชอบชมมหรสพไทยโดยส่วนตนเท่านั้น ซึ่งเป็นความพอใจส่วนบุคคลจึงมิได้สืบทอดลักษณะกล่าวยามยังบุคคลใกล้ชิด ทำให้นักศึกษามีความผูกพันกับวัฒนธรรมทางดนตรีไทยน้อย กระบวนการคิด ค่านิยม และทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทยจึงลดน้อยลงไปด้วย ดังที่ สำเนาวัชรศิลป์ (2538 : 13) กล่าวว่า นักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก ทั้งด้านภูมิหลัง ลักษณะที่มองเห็นภายนอก เช่นรูปร่างหน้าตา ลักษณะที่อยู่ภายในตัวนักศึกษา เช่น ระดับสติปัญญา และเจตคติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อการพัฒนานักศึกษาโดยตรง และ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 219) กล่าวว่าไว้ว่า การพัฒนาในแต่ละเรื่องถ้าช่วงชีวิตที่บุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ได้รับการดูแลอบรมสิ่งดี การพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้สึกนึกคิดในช่วงนั้นจะเป็นไปด้วยดีหรือเป็นไปในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับ ประดิษฐ์ อินทนิล (2521 : 46 – 47) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง พบว่า สิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยมีผลต่อทัศนคติทางดนตรีของนิสิตนักศึกษา โดยนิสิตนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยมากมีทัศนคติต่อดนตรีไทยดีกว่านิสิตนักศึกษาที่มีสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยน้อย และสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษา

2.6 นักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนดนตรีไทยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นหวังในการเรียนและอาชีพ เข้าศึกษาจากคุณลักษณะของสถาบัน เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น หรือเข้าศึกษาเพราะเหตุผลส่วนตัวก็ตาม เมื่อเข้าศึกษาและได้รับการฝึกฝน ปฏิบัติด้านดนตรีไทย ทำให้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการรวมกลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนรวมกัน ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แะนำเสนอสิ่งต่างๆ ให้แก่กันและกัน สามารถหารายได้พิเศษระหว่างเรียน เมื่อได้รับการคัดเลือกให้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการแสดงต่างๆ ถือว่าเป็นประสบการณ์อันดี ทำให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ที่ดีต่อการเรียนดนตรีไทย เห็นความสำคัญและประโยชน์ในวิชาชีพ การที่นักเรียน นักศึกษาเข้ารับการศึกษและได้รับการฝึกฝนจนเกิดทักษะในการเรียนรู้ทำให้มีการพัฒนาตนเองมากขึ้น และเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและการเรียนด้านวิชาชีพดนตรีไทย นอกจากนี้การเรียนดนตรีไทยยังส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้เรียนให้มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ อ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นแนวทางให้ประกอบอาชีพได้หลายด้าน ดังที่ ชิคเคอริง (Chickering, 1993 : 47) กล่าวว่า ความสำคัญที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองของนักเรียนนักศึกษา คือการเรียนรู้ถึงหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเองและสภาพจิตใจที่มั่นคงและเข้าสังคมได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ นริรัตน์ วิจิตรแก้ว (2542 : 117) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษา นาวาศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ พบว่า ช่วงระยะเวลาที่เข้าศึกษาในสถานศึกษานั้น นักเรียน นักศึกษาจะค่อยๆ มีความชัดเจนในเป้าหมายของชีวิตของตนตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องช่วยชี้แนะแนวทางที่จะไปยังเป้าหมายนั้นให้ชัดเจน สอดคล้องกับ ปันดดา พ่วงพี (2544 : 89) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ของนักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ พบว่า นักศึกษาที่มีความมุ่งมั่นหวังในการเรียนและอาชีพ มีเป้าหมายและมีความต้องการเข้าสู่อาชีพอย่างชัดเจน เพราะเห็นว่าเป็นการเรียนที่สามารถหารายได้ระหว่างเรียนลดภาระของผู้ปกครอง รวมทั้งมีประสบการณ์ที่ดีให้กับตนเอง และเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพด้านอื่นๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา สายทองคำ (2539 : 98) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษابัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาเพราะมีความมุ่งมั่นหวังในการเรียนและอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย รวมทั้งการประกอบอาชีพด้านการแสดงนอกเหนือจากอาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทยมีอิทธิพลสูงต่อทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย ดังนั้น สถาบันราชภัฏควรสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมให้นักศึกษาสาขาวิชาต่างๆ ได้สัมผัส เข้าถึง และเข้าใจในรูปแบบทางศิลปวัฒนธรรมของไทยที่ดึงดูดควบคู่ไปกับการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาในสถาบันมีทักษะที่ดีต่อศิลปวัฒนธรรมไทย
2. จากผลการวิจัยพบว่าการเรียนดนตรีไทยมีเนื้อหา รูปแบบการจัดกิจกรรม และกระบวนการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทยมีอิทธิพลต่อทักษะของนักศึกษาในระดับปานกลาง ดังนั้น สถาบันราชภัฏควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการต่างๆ มาพัฒนาและนำมาเป็นสื่อที่ช่วยในการเรียนการสอนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อเป็นสื่อดึงดูดและโน้มน้าวให้นักศึกษาเกิดความสนใจในการเรียนทางด้านศิลปวัฒนธรรม มีทักษะที่ดี ตระหนักและเห็นคุณค่าในมรดกของชาติมากขึ้น
3. การสร้างตระหนักถึงความสำคัญของดนตรีไทยที่จัดว่าเป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาตินั้น ควรดำเนินควบคู่ไปกับการเรียนรู้ ซึ่งสถาบันราชภัฏควรมีนโยบายและการวางแผนงานที่ชัดเจนในการที่จะสนับสนุนให้นักศึกษามีประสิทธิภาพ มีศักยภาพทางวิชาการสูงขึ้นพร้อมกับการมีทักษะที่ดีต่อการเรียนดนตรีไทยหรือวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาศึกษาทางด้านดนตรีไทยในคงอยู่ พัฒนา และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามต่อไป
4. หน่วยงานราชการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกรมศิลปากร หรือสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐที่จัดรูปแบบการเรียนการสอน ควรการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และผู้สนใจทั่วไปเข้าใจในเนื้อหาวิชา และหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านวัฒนธรรมดนตรีไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจ ความรัก ห่วงแหน และเห็นความสำคัญในการเรียนดนตรีไทยมากขึ้น เพื่อเป็นกำลังสำคัญและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา และติดตามผลการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาดนตรีจากสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวของการศึกษาดนตรีและนาฏศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาและสืบสานศิลปวัฒนธรรมต่อไป

3. ควรศึกษาทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย ในสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวางแผนและนโยบายที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

4. ควรศึกษารูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย หรือรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ สอนง่าย. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บงกช ประทีปช่วง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545.
- กรรทอง โพธิ์รามย์. (2540). การใช้หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 กลุ่มวิชาชีพ สาขา
ดุริยางค์ไทย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). มหาวิทยาลัยที่ทางแยก. กรุงเทพฯ : ชัคเชลมีเดีย.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และคณะ. (2541). สภาวะการทำงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
และแนวทางการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษา
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินตนา สายทองคำ. (2539). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักศึกษา
วิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. (2529). แนวคิดและวิธีการวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2530). สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- . (2544). "เงื่อนไขและปัญหาของเวลาที่มีผลกระทบต่อการสืบเนื่องเพลงไทย", ดนตรีไทยอุดม
ศึกษาครั้งที่ 32. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไฉน กรองเห็น. (2527). ทศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม ในสถาบันผลิตครูจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยวัฒน์ เขาวนรัตน์. (2544). สภาพการศึกษาวิชาปฏิบัติดนตรีสากลของภาควิชาดุริยางค์สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- จิตติพร กระสาททอง. (2545). บทสัมภาษณ์เรื่อง การเลือกอันดับคณะวิชาในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2538). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2540). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2541). จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดนตรีไทย สจ.ม., ชมรม. (2518). ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 9. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2538). เกณฑ์มาตรฐานสาขาวิชาและวิชาชีพดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : ประกายพรึก.
- ธงชัย ศิทธิกรณ์. (2542). "ดนตรีไทยกับคนรุ่นใหม่ทางขนานจริงหรือ?", ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 30. กรุงเทพฯ : จารจุรีโปรดักท์.
- ธวัชรัตน์ พลเจริญ. (2546). ทักษะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นริรัตน์ วิจิตรแก้ว. (2542). การพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของอาจารย์และการประเมินตนเองของนักเรียน นักศึกษา นาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2533). "ความหลากหลายของวัฒนธรรมไทย : การท้าทายใหม่", ปัจจุบันและอนาคตของงานวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- บรรจง ชลวิโรจน์. (2545). "ภาคภูมิใจ ภาคดนตรีบ้านสมเด็จพระเจ้า", บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยาองค์เลิศจักรั้วครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- บุญธรรม ตราโมท. (2540). *คำบรรยายวิชาดุริยางคศาสตร์ไทย* โดย นายบุญธรรม ตราโมท. กรุงเทพฯ : กองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ปนัดดา พ่วงพี. (2544). *ทัศนะต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรี ของนักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ประกอบ คูปรัดน์. (2536). "ทิศทางการอุดมศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า", ในเอกสารการประชุมวิชาการเรื่องนวัตกรรมด้านหลักสูตรและการสอนในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประณต มีสอน. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการสอนวิชาสังคีตนิยม 2651203. กรุงเทพฯ : ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนสุนันทา.*
- ประดิษฐ์ อินทนิล. (2521). *ทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ประภา เทียงเข้ม. (2544). *ภารกิจของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคกลางตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ประสาน บริบูรณ์างกูร. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บงกช ประทีปขวง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติ สิริกิตต์ เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2545.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2533). *การศึกษาแนวคิดในการสอนเพื่อพัฒนาดนตรีไทยของผู้สอนดนตรีไทยระดับ อุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาสารัตถศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- พงษ์พันธ์ พงษ์ไสภา. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.*
- พจน์ สะเพียรชัย. (2526). "การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน", *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 17 (2) : 7 – 16 ; ธันวาคม – มกราคม 2526.

พัฒนา พลอยประไพ. (2541). *การกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ*. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. (2538). *การศึกษาพฤติกรรมการสอนดนตรีไทยในสหวิทยาลัยอีสานใต้*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). *ดนตรีวิจักษ์ : ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สยามสมัย.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2524). *หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

มณฑา กิมทอง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บงกช ประทีปช่วง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏพระนคร เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2545.

มาศสุภา สีสุทอง. (2531). *พัฒนาการของการศึกษาวิชาชีพดนตรีไทยในสมัยรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

รังสรรค์ บัวทอง. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บงกช ประทีปช่วง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2545.

ราชกิจจานุเบกษา. (2538). *พระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ.2538*. อัดสำเนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ลาวันย์ ไกรเดช. (2531). "งานดนตรีไทยอุดมศึกษา อดีต – ปัจจุบัน – อนาคต", *ดนตรีไทยอุดมศึกษา* ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรุทัย ญานะพันธ์. (2543). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านภาคกลางของนักศึกษาสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย สถาบันราชภัฏในเขตภาคกลาง*. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วันชัย ดนัยตโมนุท. (2542). ผลจาก พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติที่มีผลต่อการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ :
 วิทยุชน จำกัด.

วันดี เกาคำ. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาพื้นฐานชั้นร้องเพลงไทยในระดับ
 ปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันราชภัฏที่เรียนโดยการใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ.
 วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วัลนิภา พัดเปีย. (2539). ทศนะต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะ
 ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

✓ วิชัย วงษ์ใหญ่. (2528). ศิลปะเป็นความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต เอกสารการสัมมนาศิลปะเสริมสร้างชีวิต
 ให้มีคุณภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารโรเนียว.

✓ วีระศักดิ์ กลั่นรอด. (2541). การสอนเครื่องสายไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต. (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

✓ ศราวุธ เสียงแจ่ม. (2538). การวิเคราะห์โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษาของวิทยาลัยครูเทพสตรี. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ศิลปชัย กงตาล. (2540). การวัดและประเมินผลวิชาดนตรีปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาดนตรี). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
 ถ่ายเอกสาร.

✓ สัจด์ ภูเขาทอง. (2539). การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.

สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. (2545). ระเบียบการรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏ
 กลุ่มรัตนโกสินทร์ประจำปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : โปรแกรมวิชาการพิมพ์ สถาบันราชภัฏ
 สอนสุพรรณ.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สว่างจิต ศรีระชา. (2531). ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). แบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณครู พ.ศ.2539. กรุงเทพฯ : กองวิชาชีพครู.
- สำนักงานสถาบันราชภัฏ. (2539). วิสัยทัศน์ : ราชภัฏกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- , (2540). สาระสำคัญของนโยบายและแนวทางการดำเนินการปฏิรูปการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ (พ.ศ.2540 – 2544). กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- , (2545ก). ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาของสถาบันราชภัฏ เล่ม 4 ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- , (2545ข). ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาของสถาบันราชภัฏ เล่ม 5 ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- , (2545ค). ความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาของสถาบันราชภัฏ เล่ม 6 ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, ศูนย์ประชาสัมพันธ์. (2545). กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- / สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2539). "คุณสมบัติของบัณฑิตเฉพาะสาขาวิชาชีพทางด้านศิลป", ในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในพระราชพิธีพระราชทานปริญญาบัตร พ.ศ. 2508 – 2537. กรุงเทพฯ : สำนักบรรณสารการพัฒนา.
- ลำเนาวั ขจรศิลป์. (2538). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สุกรี เจริญสุข. (2544). "ดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน", ในดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 32. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพัตรา เสงจันทร์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, บงกช ประทีปช่วง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพร ตั้งสมรพงษ์. (2542). "การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์", ในรวบรวมบทความวิชาการ อุดมศึกษา. หน้า 77 – 78 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา ตันศิริ. (2544). เงื่อนไขการเลือกเรียนดนตรีไทยของนิสิต นักศึกษา ปริญญาตรี และสภาพการเรียนการสอนดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อานันท์ นาคคง. (2540). "คำบูชาครุมนตรี ตราโมทและคำบูชาดำรงดนตรีฉบับแรกของแผ่นดินไทย", ดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มติชน.
- อิทธิพล ใจสมัคร. (2542). "เรียนดนตรีไทยอย่างไรให้สนุก", ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 30. กรุงเทพฯ : จารุรีโปรดักท์.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2323, ตุลาคม). "ความมุ่งหวังในการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์", วารสารวิจัยทางการศึกษา. (10) : 63 – 74.
- Brocklehurst, Brain. (1971). *Reponse to Music : Principles of Music Education*. London : Routledge & Kegal Pual.
- Chickering, Auther W. (1993). *Education and Identity*. Second Edition. San Francisco : Jossey – Bass.
- Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essentials of psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper And Row Publishers.
- Edwards Allen Luis. (1957). *Technique of Attitude Scale Construction*. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice Hill, Inc.

- ↪ Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New York : McGraw – Hill Book Company.
- ↪ Good, Carter Vicler. (No. 1968). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill Book Company.
- ↪ Machlis, Joseph. (1963). *The Enjoy of Music : An Introduction to Perceptive*. New York : W.W. Norton & Company Inc.
- ↪ Nelson, Jack L. (1984). *The Foundation of Education : Stasis and Change*. New York : Random House.
- ↪ Skinner, B.F. (1958, August). "Teaching Machines", *Science*. 26 (128) : 969 – 977.
- Tinto, Vincent. (1975). "Dropout from Higher Education : A Theoretical Synthesis of Recent Research", *Review of Educational Research*. 45 (1) 89 – 125 ; Winter.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/ ๒ ๗๘๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวบงกช ประทีปช่วง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์จรัสวรรณ สกุลกู และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาดนตรีไทย จำนวน 48 คน ตอบแบบสอบถามทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบงกช ประทีปช่วง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4389902 มือถือ 01-6969192

ที่ ศธ 0519.12/ ๒๗๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวบงกช ประทีปช่วง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์จ้าวรรณ สกุลคู และ อาจารย์สุพร ตั้งสมรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาดรี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาดนตรีไทย จำนวน 59 คน ตอบแบบสอบถามทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบงกช ประทีปช่วง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4389902 มือถือ 01-6969192

ที่ ศธ 0519.12/ 6784

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวบงกช ประทีปช่วง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์จ้าวรรณ สกุลคู และ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาดนตรีไทย จำนวน 30 คน ตอบแบบสอบถามทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบงกช ประทีปช่วง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร นุชวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4389902 มือถือ 01-6969192

ที่ ศธ 0519.12/ 6 7 84

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวบงกช ประทีปช่วง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์จรรุวรรณ สกุลคู และ อาจารย์สุพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาปริญญาศรี ชั้นปีที่ 2-4 ภาคปกติ โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา จำนวน 20 คน ตอบแบบสอบถามทักษะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวบงกช ประทีปช่วง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4389902 มือถือ 01-6969192

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางดนตรีไทย
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนะของนักศึกษาต่อการเรียนดนตรีไทย โปรแกรมวิชาดนตรีศึกษา
3. ผลจากการตอบแบบสอบถาม ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนักศึกษา ดังนั้นโปรดตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบถ้วนทุกข้อ และตอบให้ตรงตามตามความคิดเห็นของท่าน หรือสภาพความเป็นจริงที่ท่านประสบมากที่สุด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

นางสาวบงกช ประทีปช่วง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของท่าน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. สถาบัน

() สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

() สถาบันราชภัฏจันทรเกษม

() สถาบันราชภัฏพระนคร

() สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

3. ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3 และปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 4 และปริญญาตรีต่อเนื่องชั้นปีที่ 2

4. วิชาเอก

() เครื่องสาย

() ปี่พาทย์

() คีตศิลป์

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

() ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

() ระดับเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.49

() ระดับเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.99 ลงมา

6. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

() ความมุ่งมั่นในการเรียนและอาชีพ

() ด้านลักษณะของสถาบัน

() การสนับสนุนจากบุคคลอื่น

() เหตุผลส่วนตัว

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 5 ระดับ โปรดกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้เพียงข้อละเครื่องหมายเดียวที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ตรงกับความคิดท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ค่อนข้างจะตรงกับความคิดของท่านบ้าง
เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการเรียนดนตรีไทย	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	วัฒนธรรมด้านดนตรีไทยแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ของประเทศที่มีมาช้านาน					
2	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					
3	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างเพื่อน มนุษย์					
4	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
5	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งล้ำสมัย ต้องปรับปรุง					
6	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย					
7	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดสุนทรียะทางอารมณ์					
8	การเรียนดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์					
9	การเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐาน และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในวิชาอื่นๆ ได้					
10	การเรียนดนตรีไทยไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์					
11	การเรียนดนตรีไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศให้เจริญก้าวหน้า					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการเรียนดนตรีไทย	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
12	การเรียนดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ					
13	การเรียนดนตรีไทยก่อให้เกิดความสามัคคีใน หมู่คณะ					
14	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลาให้มีสุขภาพจิตดี					
15	การเรียนดนตรีไทยเป็นการช่วยส่งเสริม และ ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ					
16	การเรียนดนตรีไทยไม่เหมาะสมกับยุคสารสนเทศ (ยุค IT)					
17	วิชาดนตรีไทยมีเนื้อหาวิชา หรือการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนเป็นแบบเก่า ไม่เป็นสากล					
18	ท่านเรียนดนตรีไทยด้วยความสนุกสนาน					
19	การเรียนดนตรีไทยส่งเสริมให้นักศึกษามีความเป็น ผู้นำ กล้าแสดงออก					
20	ในเวลาว่างมักท่านจะทบทวนและฝึกซ้อมบทเรียน อยู่เสมอ					
21	ถึงชั่วโมงเรียนวิชาเอก (ปฏิบัติ) ท่านจะมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียน					
22	การได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานต่างๆ ถือเป็น ประสบการณ์อันดี					
23	ท่านไม่ขาดเรียนดนตรีไทย ถ้าไม่มีความจำเป็น จริงๆ					
24	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ชมกิจกรรมการแสดงนอกเหนือ หลักสูตร เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์					
25	เมื่อสำเร็จการศึกษาด้านดนตรีไทยสามารถเลือก ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้นอกจากอาชีพครู					
26	ท่านสามารถใช้วิชาความรู้ด้านดนตรีไทยหารายได้ พิเศษในระหว่างเรียน					

ข้อ	ความคิดเห็นต่อการเรียนดนตรีไทย	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
27	การฝึกซ้อมดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านมีสมาธิในการทำงานอื่นๆ ได้ดีขึ้น					
28	หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนในวิชาดนตรีไทยช่วยฝึกให้ท่านเป็นผู้มีระเบียบในการคิดและการทำงาน					
29	ความรู้ที่ได้รับในการเรียนดนตรีไทยทำให้ท่านมีความเชื่อมั่นในตนเอง					
30	ความรู้จากการเรียนดนตรีไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8255
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	1.932	16	3.457
2	7.000	17	2.160
3	9.000	18	3.631
4	1.932	19	2.898
5	2.020	20	3.742
6	2.802	21	5.463
7	3.035	22	2.646
8	3.416	23	2.966
9	2.160	24	2.646
10	4.320	25	1.932
11	2.687	26	2.020
12	4.438	27	4.965
13	5.463	28	1.932
14	4.965	29	4.249
15	2.646	30	2.966

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อสกุล	นางสาวบงกช ประทีปช่วง
วันเดือนปีเกิด	14 ตุลาคม พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	523 ซอยกรุงธนบุรี 4 ถนนกรุงธนบุรี แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ตรียางศ์ไทย) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2546	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) แขนงวัฒนธรรมดนตรี สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ